

DZIENNIK RZADOWY

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem.**

Rok 1854.

Oddział pierwszy.

Część XXXIV.

Wydana i rozesłana dnia 30. Sierpnia 1854.

Landes - Regierungs - Blatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern
Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

Jahrgang 1854.

Erste Abtheilung.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. August 1854.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 3. Lipca 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część LXI. nr. 169., wydana dnia 11. Lipca 1854.),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, Dalmacyi i Pogranicza Wojskowego,

tyczące się dyet i kosztów podróży urzędników, strawnego dyurnistów i sług, należytości za drogę i doręczenie personale służbowego przy władzach obwodowych (komitатовych), przy trybunałach pierwszej instancyi, tudzież przy urzędach powiatowych i stolicowych.

Na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 21. Czerwca 1854. roku, wydaje się następujące przepisy w przedmiocie dyet i kosztów podróży, należących się za podróże służbowe w okręgu urzędowym urzędnikom władz obwodowych i komitатовych, trybunałów pierwszej instancyi (licząc w to urzędników prokuratorstwa), tudzież urzędów powiatowych, sądów powiatowych i urzędów stolicowych, stosownie do najwyższych przepisów organizacyjnych z d. 14. Września 1852. i z d. 10. Stycznia 1853., również w przedmiocie strawnego dla dyurnistów, należytości za drogę i doręczenie dla sług przy władzach i urzędach powyższych.

§. 1.

Urzędnicy trybunałów pierwszej instancyi, władz obwodowych i komitатовych (wyjąwszy przełożonego), urzędów powiatowych i stolicowych mieszanych i politycznych, i sądów powiatowych osobnych, pobiierać będą na komisjach zewnątrz siedziby urzędu i w podróżyach służbowych w okręgu urzędowym dyety i koszta podróży, wymierzone w następujących paragrafach; zaś w podróżyach zewnątrz okręgu urzędowego, we wszelkich podróżyach dworskich w okręgu urzędowym i zewnątrz takowego, tudzież przy przesiedleniach, o ile według normalistów mogą żądać należytości za przesiedlenie, pobiierać będą należytości i dyety pocztowe według klas (na koleje żelazne, statki parowe) według dotychczasowych ogólnych przepisów.

Podróże służbowe odbywane w czynnościach śledczych zbrodni i wykroczeń wewnątrz okręgu śledczego, przydzielonego właściwemu trybunałowi, sądowi powiatowemu lub urzędowi powiatowemu, lub téż stolicowemu, uważanemi będą jako podróże służbowe w okręgu urzędowym.

§. 2.

Dyety dla urzędników V., VI., VII., VIII., IX. i X. klasy dyetalnej ustanawia się w połowie dyet klasowych według pierwotnego ich oznaczenia, dla

174.

Verordnung der Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 3. Juli 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte LXI. Stück, Nr. 169, ausgegeben am 11. Juli 1854).

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, Falmaziens und der Militärgrenze,

betreffend die Tag- und Meilen-Gelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungs-Gebühren des Dienerspersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichter-Ämtern.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Entschliebung vom 21. Juni 1854, werden bezüglich der Tag- und Meilengelder, die den Beamten der Kreis- und Komitats-Behörden, der Gerichtshöfe erster Instanz (mit Inbegriff der Staatsanwaltschaft), dann der Bezirksämter, Bezirksgerichte und Stuhlrichterämter nach den Allerhöchsten Organisations-Vorschriften vom 14. September 1852 und vom 10. Jänner 1853 für Dienstreisen im Amtsbezirke zukommen, sowie bezüglich der Zehrgelder für die Diurnisten, dann der Gang- und Zehrgelder und der Zustellungsgebühren für die Dienerschaft bei diesen Behörden und Ämtern, nachfolgende Bestimmungen erlassen:

§. 1.

Die Beamten der Gerichtshöfe erster Instanz, der Kreis- und Komitats-Behörden (mit Ausnahme des Vorstandes), der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichter-Ämter und der besonderen Bezirksgerichte haben bei Kommissionen außerhalb des Amtsortes und bei Dienstreisen im Amtsbezirke die, in den folgenden Paragraphen bemessenen Tag- und Meilen-Gelder; hingegen bei Dienstreisen außerhalb des Amts-Bezirktes, bei allen Hofreisen in und außer dem Amtsbezirke und bei Uebersiedlungen, in soferne normalmäßig Uebersiedlungsgebühren angesprochen werden können, die klassenmäßigen Post- (Eisenbahn-, Dampfschiff-) Gebühren und Diäten nach den bisherigen allgemeinen Vorschriften zu beziehen.

Dienstreisen, welche in Untersuchungsgeschäften über Verbrechen und Vergehen innerhalb des, dem betreffenden Gerichtshofe, Bezirksgerichte oder Bezirks- und Stuhlrichter-Amte zugewiesenen Untersuchungssprengels unternommen werden, sind als Dienstreisen im Amtsbezirke anzusehen.

§. 2.

Das Taggeld wird für Beamte der V., VI., VII., VIII., IX. und X. Diätenklasse mit der Hälfte der klassenmäßigen Diäten nach ihrem ursprünglichen Ausmaße, für

urzędników klasy XI. dyet na dwa złr., zaś dla urzędników klasy XII. dyet, na jeden złr. krajcarów trzydzieści i sześć. Przytém zachodzi ten wyjątek, iż komisarzom obwodowym i komitatowym klasy dyetalnej IX. dozwolone są dyety w kwocie trzech złr.

§. 3.

Strawne dozwolone dyurnistom, używanym zewnątrz siedziby urzędu przy komisjach, oprócz dyurnego, wynosić będzie kwotę wyrównywającą ich dyurnemu, która jednakże nie może przenosić jednego złr. dziennie, chociażby dyurne było wyższe.

§. 4.

W których przypadkach nastąpić ma oznaczenie ryczałtowe dyet, o tém stanowią wydane w tym przedmiocie szczegółowe przepisy.

Jeżeli przy takim oznaczeniu ryczałtowém przyjęte być mają za miarę dyety urzędnika, wówczas nie dyety ustanowione w niniejszém rozporządzeniu, lecz dyety klasowe według ogólnych normaliów miane będą na względzie.

§. 5.

Tytułem milowego pobierać będą urzędnicy władz obwodowych i komitatowych, trybunałów pierwszej instancyi, sądów obwodowych i stolicowych, tak w podróżach urzędowych, jakoteż służbowych w interesie przedsiębranych, pojezdne każdego razu ustanowione bez należytości bocznych (na wóz, pocztne, smarowidło, przeprząg) według liczby prawnie należącej koni, i stosownie do liczby mil drogi, którą rzeczywiście odbyli; przy oddaleniach zaś, nie wynoszących tam i na powrót razem nad dwie mile, za każdego konia należącego się prawnie, i za każdą milę pobierać będą kwotę czterdziestu krajcarów.

Oprócz tego mogą być także policzone opłaty mytowe przypadające na przestrzeń drogi odbytej stosownie do znajdujących się na niej stacyj, i nie potrzebném jest wykazanie boletami, iż zapłacone zostały.

§. 6.

Jeżeli urzędnicy podróżujący w służbie, według przepisów obowiązujących muszą odbywać podróż kolejami żelaznymi i statkami parowemi, policzyć sobie mogą oprócz dyet przypadające za to opłaty zamiast milowego, a względnie zamiast należytości pocztowych (§. 1.).

§. 7.

Jeżeli w równym czasie wysłanych będzie na komisję jedną i tę samą kilku urzędników, wówczas liczy się miejsce w wozie dwukonnym na trzy osoby

Beamte der XI. Diätenklasse aber mit zwei Gulden, und für Beamte der XII. Diätenklasse mit Einem Gulden sechs und dreißig Kreuzer bestimmt. Dabei findet die Ausnahme Statt, daß den Kreis- und Komitats-Kommissären der IX. Diätenklasse das Taggeld mit drei Gulden bewilliget ist.

§. 3.

Daß den Diurnisten, welche außer dem Amtsorte bei Kommissionen verwendet werden, neben dem Diurnum bewilligte Zehrgeld besteht in einem, ihrem Diurnum gleichkommenden Betrage, der jedoch Einen Gulden täglich, selbst wenn das Diurnum höher ist, nicht übersteigen darf.

§. 4.

In welchen Fällen die Bemessung eines Diätenpauschale einzutreten habe, bestimmen die hierüber erlassenen besonderen Vorschriften.

In soferne bei einer solchen Pauschalirung die Diäten des Beamten als Maßstab anzunehmen sind, kommen nicht die in dieser Verordnung festgesetzten Taggelber, sondern die klassenmäßigen Diäten nach den allgemeinen Normalien zu berücksichtigen.

§. 5.

Als Meilengeld haben die Beamten der Kreis- und Komitats-Behörden, der Gerichtshöfe erster Instanz und der Bezirksämter, Bezirksgerichte und Stuhlrichterämter sowohl bei offziösen als bei Dienstreisen in Parteisachen das jeweilige Postrittgeld ohne Nebengebühren (Wagen-, Trink-, Schmier-, Umspann-Geld) nach der kompetenzmäßigen Zahl der Pferde und nach der wirklich zurückgelegten Meilenzahl; bei Entfernungen aber, die im Hin- und Rückwege zusammen nicht über zwei Meilen ausmachen, für jedes normalmäßig gebührende Pferd und jede Meile den Betrag von vierzig Kreuzern zu beziehen.

Außerdem dürfen die, auf die zurückgelegte Wegestrecke nach den darauf befindlichen Mauthstationen entfallenden Mauthgebühren, ohne daß deren Bezahlung durch Bolleten nachgewiesen zu werden braucht, aufgerechnet werden.

§. 6.

In soweit die im Dienste reisenden Beamten nach den bestehenden Vorschriften gehalten sind, sich der Eisenbahnen und Dampfschiffe zu bedienen, haben sie die dafür entfallenden Gebühren statt der Meilengelder und beziehungsweise statt der Postgebühren (§. 1) nebst den Taggeldern oder Diäten in Aufrechnung zu bringen.

§. 7.

Werden mehrere Beamte gleichzeitig auf eine und dieselbe Kommission entsendet, so wird bei der, gemäß den bestehenden Vorschriften nach Thunlichkeit gemeinschaftlich

w podróży, którą stosownie do istniejących przepisów ile możności wspólnie odbywać mają. Milowe zwrócone będzie tylko raz za podróż wspólną, i to w takiej kwocie, jaka wypada na urzędnika w wyższej kategorii służby stojącego.

§. 8.

Ażeby urzędnikowi zapewnić sposobność jazdy nawet w takich przypadkach, w których mu trudno albo niepodobno jest otrzymać takową w drodze ugody prywatnej, upoważnia się go, używać na przyszłość także podwód (forszpanu) w takich podróżach, w których według dotychczasowych dyrektyw użycie forszpanu jest dozwoloném.

Jeżeli zaś obierze ten środek transportu, natenczas wolno mu jest tylko policzyć należytość za forszpan, jaka jest zwyczajną w kraju, którą wypłacić winien w gotówce i za kwitem temu, co forszpan dostawił.

Gdzie nie można jechać wozem, gminy są obowiązane zamiast forszpanu dostawić potrzebną ilość koni wierzchowych i jucznych za gotową zapłatę piętnastu krajcarów od każdego konia, i dziesięciu krajcarów dla przewodnika za każdą milę odbytą; równie i w tym przypadku urzędnik policzyć powinien kwoty rzeczywiście za kwitami zapłacone.

§. 9.

W podróżach morskich wynagradzane będą należytości od najmu okrętu według osobnych przepisów, w téj mierze obowiązujących, jednakże bez różnicy, czyli podróż była urzędową, czyli téż służbową w interesie strony przedsiębiorczą.

O prawie do dyet klasowych, lub téż do dyet ustanowionych w niniejszém rozporządzeniu, stanowić będzie nawet w podróżach morskich ta okoliczność, czyli urzędnik odbywać ma podróż do miejsca, zewnątrz siedziby urzędu położonego, czyli nie.

§. 10.

Partykularze urzędników, należących do trybunałów pierwszej instancji, sprawdzać będzie przełożony sądu co do czynności i użycia czasu w nich wykazanego, i jeżeli się w tych względach nie okaże żadna wątpliwość, zawiduje takowe, i przedłoży miesięcznie do Prezydium Sądu krajowego wyższego dla adjustowania.

Przełożony trybunału upoważnionym jest, aż do nastąpnego adjustowania udzielać zaliczek do wysokości dwóch trzecich części kwoty wykazanej z zasobu urzędowego (§. 28.).

vorzunehmenden Reise der Raum eines zweispännigen Wagens für drei Personen gerechnet. Das Meilengeld ist für die gemeinschaftliche Reise nur einmal, und zwar mit dem Betrage zu vergüten, welcher für den in der höheren Diensteskategorie stehenden Beamten entfällt.

§. 8.

Um dem Beamten eine Fahrgelegenheit auch in Fällen, wo ihm die Erlangung derselben im Wege des Privatübereinkommens schwer oder unmöglich wird, sicher zu stellen, wird er bei solchen Geschäftsreisen, bei denen nach den bisherigen Direktiven die Verwendung der Vorspann zulässig ist, ermächtigt, sich derselben auch in Zukunft zu bedienen.

Falls er aber dieses Transportmittel wählt, darf er nur die landesübliche Vorspannvergütung, die dem Vorspannleister gegen Empfangsbestätigung bar zu zahlen ist, in Aufrechnung bringen.

Wo das Fahren nicht angeht, sind die Gemeinden verpflichtet, statt der Vorspann die nöthige Anzahl von Reit- und Packpferden gegen bare Bezahlung von fünfzehn Kreuzern für jedes Pferd, und von zehn Kreuzern für den Begleiter für jede zurückgelegte Meile beizustellen; der Beamte hat auch in diesem Falle nur die gegen Empfangsbestätigung wirklich bezahlten Beträge aufzurechnen.

§. 9.

Bei Seereisen werden die Beträge für die Schiffsmiethe nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften, jedoch ohne Unterscheidung der offiziosen von den Dienstreisen in Parteisachen vergütet.

Für den Anspruch auf die klassenmäßigen Diäten, oder auf die, in dieser Verordnung festgesetzten Tagelder, ist auch bei Seereisen der Umstand maßgebend, ob der Beamte an einen, außerhalb des Amtsbezirktes gelegenen Ort zu reisen habe, oder nicht.

§. 10.

Die Partikularien der Beamten der Gerichtshöfe erster Instanz sind vom Gerichtsvorstande in Absicht auf die darin aufgeführten Leistungen und Zeitverwendungen zu prüfen, und dann, so weit sich in diesen Beziehungen kein Anstand ergibt, zu vidiren und monatweise dem Oberlandesgerichts-Präsidium zur Adjustirungs-Veranlassung vorzulegen.

Der Vorstand des Gerichtshofes ist ermächtigt, bis zur erfolgten Adjustirung Vorschüsse bis zum Belaufe von zwei Drittheilen des verrechneten Betrages aus dem Amtsverlage (§. 28) zu gewähren.

§. 11.

Przy urządach obwodowych (komitatowych), przy sądach powiatowych osobnych, tudzież przy urządach powiatowych (stolicowych) obliczone będą należności za komisye, które urzędnikom jako dyety i milowe, dyurnistom zaś jako strawne wynagrodzone być mają, w własnych dziennikach podróżnych utrzymywanych według formularzy oznaczonych, które co miesiąc zamkniętymi, przez urzędników interesowanych podpisanymi, i przez przełożonego urzędu po należytem sprawdzeniu i widowaniu w pierwszych dniach czternastu najbliższego miesiąca przedłożonemi być mają do sprawdzenia i adjustowania władzy przełożonej, t. j. ze strony władz obwodowych (komitatowych) do Namiestnictwa (Rządu krajowego), ze strony sądów powiatowych do Sądu krajowego wyższego, ze strony urzędów powiatowych (stolicowych) w drodze władzy obwodowej lub komitatowej do Rządów krajowych politycznych.

Jeżeli urzędnicy obwodowi (komitetowi), lub okręgowi policzyć mają dyety klasowe i całkowite należności pocztowe (od kolei żelaznych, statków parowych), winni są podawać szczegółowe partykularze w ciągu dni 14 po ukończonej podróży służbowej.

Przełożony obwodu (komitatu) może urzędnikom podwładnym wydać zaliczkę aż do wysokości stu reńskich z zapasu urzędowego; o wyższe zaliczki należy znosić prośby do Namiestnictwa.

Przełożeni urzędów powiatowych i stolicowych upoważnieni są po ukończonych czynnościach komisyjnych, wynagrodzić sobie i urzędnikom podwładnym sposobem zaliczki dwie trzecie części przypadających należności z zapasu urzędowego; na ostatnią trzecią część należy czekać aż do adjustowania buchalterycznego.

§. 12.

Należności wykazane i adjustowane w partykularzach i dziennikach (§§. 10. i 11.) przekazane będą do rzeczywistego zapłacenia urzędnikom i dyurnistom z pieniędzy zapasowych (§. 28.) władz i urzędów, których się tyczy; jedynie kwoty należące się przełożonemu obwodu (komitatu), nawet już po adjustowaniu partykularzy podróżnych (§. 11.), przekazane mu będą do wypłacenia nie z zapasu urzędowego, lecz wprost z właściwej kasy rządowej.

§. 13.

Należności za komisye i podróże (§. 1.) urzędników, tudzież za strawne dyurnistów (§. 3.) przy komisjach odbytych w sprawach stron, zwrócone i ściągnięte będą od stron na rachunek Rządu, najdalej w ciągu czterech tygodni po nastąpieniem adjustowaniu (§§. 10—12.), przy zachowaniu przepisów według rozmaitości czynności w tym względzie obowiązujących.

§. 11.

Bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, den abgesonderten Bezirksgerichten und den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern werden die Gebühren für Kommissionen, die den Beamten mit Tag- und Meilen-Geldern, und den Diurnisten mit Zehrgeldern zu vergüten kommen, in eigenen, nach einem bestimmten Formulare geführten Reisetagebüchern verrechnet, welche monatlich abzuschließen, von den betheiligten Beamten zu unterschreiben und vom Amtsvorstande nach gehöriger Prüfung und Widmung in den ersten vierzehn Tagen des nächsten Monats an die vorgesetzte Behörde, nämlich von den Kreis- (Komitats-) Behörden an die Statthalterei (Landesregierung), von den Bezirksgerichten an das Oberlandesgericht, und von den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern im Wege der Kreis- oder Komitatsbehörde an die politische Landesstelle zur Prüfung und Adjustirungs-Veranlassung einzusenden sind.

Wenn Kreis- (Komitats-) oder Bezirks-Beamte die klassenmäßigen Diäten und vollen Post- (Eisenbahn-, Dampfschiff-) Gebühren aufzurechnen haben, sind besondere Partikularien binnen 14 Tagen nach vollendeter Dienstreise einzureichen.

Der Kreisvorsteher (Komitatsvorstand) kann den unterstehenden Beamten einen Reisevorschuss bis zum Belaufe von Einhundert Gulden aus dem Amtsverlage verabsolgen; höhere Vorschussbeträge sind bei der Statthalterei anzufuchen.

Die Vorsteher der Bezirks- und Stuhlrichterämter sind ermächtigt, nach beendeten Kommissionsgeschäfte zwei Dritttheile der entfallenden Gebühren für sich und die untergeordneten Beamten vorschussweise aus dem Amtsverlage zu vergüten; mit dem letzten Drittel hingegen ist bis zur buchhalterischen Adjustirung zuzuwarten.

§. 12.

Die in den Partikularien und Tagebüchern (§§. 10 und 11) verrechneten und adjustirten Beträge werden den Beamten und Diurnisten reell zur Zahlung aus den Verlagsgeldern (§. 28) der betreffenden Behörden oder Aemter angewiesen; nur dem Kreisvorsteher (Komitatsvorstande) selbst nach einem adjustirten Reisepartikulare (§. 11) zukommenden Beträge sind demselben nicht aus dem Amtsverlage, sondern unmittelbar aus der betreffenden Staatskasse zahlbar anzuweisen.

§. 13.

Der Ersatz für die Kommissions- und Reise-Gebühren (§. 1) der Beamten, sowie für die Zehrgelder der Diurnisten (§. 3) ist bei Kommissionen und Dienstreisen in Parteifachen, unter Beobachtung der besonderen, hierüber nach Verschiedenheit der Geschäfte bestehenden Anordnungen, von den Parteien für Rechnung des Aeraars längstens innerhalb vier Wochen nach erfolgter Adjustirung (§§. 10—12) hereinzubringen.

Do ściągania onychże upoważnioną, oraz obowiązana jest władza, do której należy urzędnik odbywający komisję lub podróż służbową; może jednakże użyć do tego w danym razie także władzy podwładnej, która co do pytania, czyli i która strona do wynagrodzenia jest obowiązana, postępować powinna stosownie do rozstrzygnięcia władzy właściwej.

§. 14.

Służba przy władzach obwodowych i komitатовych, trybunałach pierwszej instancyi, sądach powiatowych osobnych, przy urzędach powiatowych i stolicowych, gdy z polecenia przełożonego w urzędzie używana bywa w interesie służby zewnątrz siedziby urzędowej, ma prawo według okoliczności żądać za drogę, strawnego i należności od doręczenia.

Przełożony urzędu odpowiedzialnym jest za to, żeby służba do posętek służbowych nie była używana bez potrzeby, lecz tylko wtedy, gdy to ustawy przepisują, n. p. w razie uskuteczniania pewnych czynności urzędowych i doręczeń, albo téż wtenczas, jeżeli inne sposoby doręczenia będące do dyspozycji, n. p. przez pocztę, przez posłańców gminy i t. p. nie mogą być użytymi z powodu szczególnej nagłości lub właściwego sposobu, w który polecenie wykonaném być powinno.

§. 15.

Za drogę należy się zapłata tylko wtenczas, jeżeli oddalenie miejsca, do którego sługa udać się ma, od siedziby urzędu wynosi więcej jak pół mili, i to tylko w miarę tego, jeżeli w podróży tam lub na powrót nie jest policzoną jazda wozem, którego także sługa użyć może.

Zapłata za drogę wynosi dziesięć krajcarów za każdą milę drogi tam i na powrót.

Jeżeli sługa przy posęcie ma uskutecznić kilka poleceń na różnych miejscach, zapłata za drogę należy mu się za całą przestrzeń drogi, odbytej w należyтым porządku. Za ułamki drogi, nie wynoszące ćwierci mili, nie się nie płaci.

Ograniczenie zapłaty za drogę do *maximum* wyrównywającego strawnemu (§. 17.) o czterdziestu ośmiu, a względnie trzydziestu i dwóch krajcarach, objęte w dotychczasowych przepisach, a w szczególności w §. 333. ustawy o postępowaniu na drodze karniej z dnia 29. Lipca 1853. r. utracą na przyszłość moc swoją.

Zresztą służba, gdzie tylko można, winna jest, stosownie do przepisów używać kolei żelaznych i statków parowych w przynależnej klasie, i zamiast zapłaty za drogę, policzyć należności za to przypadające.

Zur Einbringung ist jene Behörde berechtigt und verpflichtet, welcher der Beamte angehört, der die Kommission oder Dienstreise vorgenommen hat; doch kann sie sich geeigneten Falles hierzu auch einer untergeordneten Behörde bedienen, die dabei in Beziehung auf die Frage, ob und welche Partei ersatzpflichtig sei, nach der Entscheidung der hierzu kompetenten Behörde vorzugehen hat.

§. 14.

Die Dienerschaft der Kreis- und Komitatsbehörden, der Gerichtshöfe erster Instanz, der abgesondert bestehenden Bezirksgerichte, der Bezirks- und Stuhlrichterämter hat nach Umständen, wenn sie im Auftrage des Amtsvorstandes im Dienste außerhalb des Amtsortes verwendet wird, Gang- und Zehrgelder oder auch Zustellungsgebühren anzusprechen.

Der Amtsvorstand ist dafür verantwortlich, daß das Dienerpersonale zu dienstlichen Ausfendungen nicht ohne Nothwendigkeit, sondern nur dann verwendet werde, wenn es die Gesetze, z. B. bei gewissen gerichtlichen Amtshandlungen und Zustellungen, vorschreiben, oder die sonst etwa zu Gebote stehenden Zustellungsmittel, z. B. der Post, der Gemeinboten u. dgl., wegen besonderer Dringlichkeit, oder wegen der eigenthümlichen Art des zu vollziehenden Auftrages, nicht benützt werden können.

§. 15.

Das Ganggeld darf nur dann aufgerechnet werden, wenn die Entfernung des Ortes, wohin der Diener sich zu begeben hat, vom Amtssitze mehr als eine halbe Meile ausmacht, und nur in dem Maße, als nicht auf dem Hin- oder Rückwege eine Fahrgelegenheit, die der Diener benützen kann, in Aufrechnung kommt.

Das Ganggeld beträgt zehn Kreuzer für jede Meile des Hin- und Rückweges.

Hat der Diener auf einer Ausfendung mehrere Aufträge an verschiedenen Orten zu besorgen, so gebührt das Ganggeld nach der ganzen in gehöriger Ordnung zurückgelegten Wegestrecke. Für die, nicht eine Viertelmeile betragenden Bruchtheile des Weges wird nichts vergütet.

Die in den bisherigen Vorschriften und insbesondere im §. 333 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 enthaltene Beschränkung des Ganggeldes auf ein, dem Zehrgelde (§. 17) gleichkommendes Maximum von acht und vierzig und respektive zwei und dreißig Kreuzern hat künftlg zu entfallen.

Das Dienerpersonale hat übrigens, wo es angeht, sich nach Maßgabe der bestehenden Vorschriften der Eisenbahnen und Dampfschiffe in der zuständigen Fahrklasse zu bedienen, und dann die dleßfälligen Gebühren statt der Ganggelber aufzurechnen.

§. 16.

Zapłata za drogę należy się służbie:

- a) w sprawach sądowych karnych w przypadkach oznaczonych w §. 333. ustawy o postępowaniu na drodze karnej z dnia 29. Lipca 1853. r.;
- b) w sprawach cywilnych sądownictwa spornego i niespornego, jak dalece nie idzie tylko o doręczanie (§. 21.); i
- c) w sprawach politycznych, gdy sługa posłanym będzie jako posłaniec do ściągnięcia kary, lub jeżeli w sprawie strony ma uskutecznić czynność urzędową, oprócz doręczenia.

§. 17.

Jeżeli roczna płaca sługi wynosi najmniej 300. zhr., strawne należy policzyć na czterdzieści ośm krajcarów dziennie, jeżeli tak nie jest, na trzydzieści i dwa krajcary dziennie.

§. 18.

Strawne może sobie policzyć sługa:

- a) jeżeli jest posłanym do ściągnięcia kary, lub
- b) jeżeli przy wykonaniu polecenia urzędowego, w innym interesie służbowym posłany, przez noc pozostać musi; albotóż
- c) jeżeli towarzyszyć ma urzędnikowi wysłanemu na komisyę. W takim przypadku nie będzie służyć pozwolona zapłata za drogę, jeżeli spółnie z urzędnikiem tego samego środka transportu użyć może (§. 7.).

§. 19.

Zapłata za drogę i strawne dla sług, adjustowane będą przez przełożonego urzędu, i wypłacone zostaną służbie po uskutecznióm poleceniu służbowém z zapasu urzędowego (§. 28.).

Konsygnacyę ułożoną w tym przedmiocie według osobnego formularza, zawierającą oraz zakwitowanie sług, należy dołączyć do rachunku pieniędzy zapaśnych.

§. 20.

O ile należytości zapłacone służbie w sprawach sądownictwa karnego, strony zwrócić winny są eraryum, o tém stanowią §§. 332. i 341. — 343. ustawy o postępowaniu karném z dnia 29. Lipca 1853. r.

Jeżeli sługa posłanym będzie do ściągnięcia kary, strona winna jest zapłacić tylko należytość posłańczą karną, którą przełożony urzędu wyznaczy nie niżej jednego zhr., a bez pozwolenia wyższego nie wyżej dwóch złot. reńskich na dzień.

§. 16.

Das Ganggeld gebührt der Dienerschaft:

- a) bei strafgerichtlichen Angelegenheiten in den, im §. 333 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 bestimmten Fällen;
- b) bei bürgerlichen Rechtsangelegenheiten des streitigen und nicht streitigen Richteramtes, in soferne es sich nicht bloß um Zustellungen (§. 21) handelt; und
- c) bei politischen Angelegenheiten, wenn der Diener als Strafbote ausgesendet wird, oder in einer Parteisache eine Amtshandlung, die nicht bloß in einer Zustellung besteht, zu verrichten hat.

§. 17.

Das Behrgehalt ist, wenn der Gehalt des Dieners wenigstens 300 fl. jährlich beträgt, mit täglichen acht und vierzig Kreuzern, und wenn dies nicht der Fall ist, mit täglichen zwei und dreißig Kreuzern zu bemessen.

§. 18.

Das Behrgehalt kann der Diener aufrechnen, wenn er

- a) als Strafbote abgesendet wird, oder
- b) bei Vollziehung eines amtlichen Auftrages in einer anderen dienstlichen Ausföndung über Nacht ausbleiben muß, oder
- c) einen auf Kommission ausgesendeten Beamten zu begleiten hat. In diesem Falle wird dem Diener, in soferne er das Transportmittel des Beamten mitbenützen kann (§. 7), kein Ganggeld bewilliget.

§. 19.

Die Gang- und Behrgehälter der Diener werden vom Amtsvorstande adjustirt und der Dienerschaft nach verrichtetem dienstlichen Auftrage aus dem Amtsverlage (§. 28) bezahlt.

Die hierüber nach einem eigenen Formulare geföhrte Konfignazion, welche auch die Empfangsbefätigung der Diener zu enthalten hat, ist der Verlagsrechnung anzuschließen.

§. 20.

In wieferne die der Dienerschaft in strafgerichtlichen Sachen bezahlten Geböhren von den Parteien dem Alerar zu ersetzen sind, bestimmen die §§. 332 und 341—343 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853.

Wird ein Diener als Strafbote ausgesendet, so hat die Partei nur die Strafboten-Geböhr, welche vom Amtsvorstande nicht unter Einem, und ohne höhere Genehmigung nicht über zwei Gulden per Tag zu bestimmen ist, zu entrichten.

We wszystkich innych przypadkach, gdy w sprawach sądownictwa cywilnego lub w sprawach stron administracji politycznej należało się służbie opłacać drogę i strawne, strony winny są zwrócić craryum należące się służbie zapłaty.

§. 21.

Jeżeli w sprawach cywilnych spornych lub nie spornych, lub w sprawach politycznych w interesie strony, służba skuteczniczą ma doręczenia (§. 14.) zewnątrz siedziby urzędowej, wówczas za każde doręczenie, uskutecznione w oddaleniu, więcej jak pół mili od siedziby urzędowej wynoszącem, należy do rąk doręczającego sługi zapłacić należytość dziesięciu krajcarów bez dalszej różnicy drogi odbytej.

Jeżeli w przypadkach *b)* i *c)* §. 16. wypadnie uskutecznić oraz doręczenie, dotyczące się tej samej czynności urzędowej, lub tego samego polecenia urzędowego, wówczas nie można za to, oprócz zapłaty za drogę, żądać należytości za doręczenie.

§. 22.

Należytość od doręczenia, mająca być zapłacona, powinna być widoczna tak w księdze doręczeń, jakoteż na akcie mającym być doręczonym; na tym ostatnim sługa zapłatę także zakwitować powinien, a nawet na żądanie strony osobne zakwitowanie wystawić powinien.

§. 23.

Należytości od doręczenia, które służba wybrała, powinna złożyć przełożonemu urzędowi, lub urzędnikowi przez niego do tego ustanowionemu, i takowe albo miesięcznie, albowież w krótszych okresach czasu stosownie do postanowienia przełożonego urzędu rozdzielone zostaną między sług używanych do tych czynności, mając słuszny wzgląd na stosunek, w jakim bywali używani.

§. 24.

Wynagrodzenie za koszta komisji i podróży (§. 12.) urzędników, tudzież strawnego i drogowego (§§. 3., 15., 17.), nakoniec za należytości od doręczenia (§. 21.) wszystkich wystosowań, wydanych z urzędu w skutku podania lub innej prośby urzędownie wniesionej, nawet gdy doręczenie nie mogło zupełnie nastąpić, ciąży w powszechności na tej stronie, lub jej pełnomocniku, która przez swoje staranie uzyskała wystosowanie lub rozporządzenie od władzy, nie wyłączając przez to prawa, jakie mieć może do żądania wynagrodzenia od strony przeciwniej lub od trzeciej osoby.

In allen übrigen Fällen, wo in Sachen der Ziviljustiz oder in Parteisachen der politischen Verwaltung der Dienerschaft Gang- und Behergelder zu entrichten waren, haben die Parteien dem Aerar die der Dienerschaft gebührenden Beträge zurückzusetzen.

§. 21.

Wenn in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten in oder außer Streitsachen, oder bei politischen Angelegenheiten in einer Parteisache von der Dienerschaft (§. 14) Zustellungen außer dem Amtsorte vorzunehmen sind, so ist für jede einzelne in einer Entfernung von mehr als einer halben Meile vom Amtsorte besorgte Zustellung, ohne weitere Unterscheidung der zurückgelegten Wegestrecke, eine Zustellungsgebühr von zehn Kreuzern zu Handen des zustellenden Dieners zu entrichten.

Ist in den Fällen b) und c) des §. 16 zugleich eine, die nämliche Amtshandlung oder denselben amtlichen Auftrag betreffende Zustellung zu besorgen, so darf dafür eine besondere Zustellungsgebühr neben dem Ganggelde nicht gefordert werden.

§. 22.

Die zu entrichtende Zustellungsgebühr ist sowohl im Zustellungsbuche, als auch auf dem zuzustellenden Schriftstücke ersichtlich zu machen; auf letzterem hat der Diener auch den Empfang zu bestätigen, und auf Verlangen der zahlenden Partei auch eine besondere Empfangsbestätigung auszustellen.

§. 23.

Die eingehobenen Zustellungsgebühren sind von der Dienerschaft an den Amtsvorstand oder einen von ihm hiezu bezeichneten Beamten abzuführen, und werden monatlich, oder auch in kürzeren Zeitabschnitten nach der Bestimmung des Amtsvorstandes unter die in diesem Geschäfte verwendeten Diener, unter billiger Bedachtnahme auf das Verhältniß ihrer Verwendung, vertheilt.

§. 24.

Die Vergütung der Kommissions- und Reisekosten (§. 12) der Beamten, dann der Zehr- und Ganggelder (§§. 3, 15, 17) und endlich der Zustellungsgebühr (§. 21) für alle über eine Eingabe oder ein anderes amtliches Anbringen erflossenen Erledigungen, selbst wenn deren Zustellung nicht vollständig bewirkt werden konnte, obliegt in der Regel derjenigen Partei oder deren Bevollmächtigten, welche durch ihr Einschreiten die behördliche Erledigung oder Anordnung veranlaßt hat, unbeschadet des allfälligen Anspruches auf Rückersatz an die Gegenpartei oder an einen Dritten.

Jeżeli komu doręczone zostanie podanie dla objawienia opinii swojej, wówczas należytość za doręczenie rozwiązania, w skutku podanej opinii wystawionego, od téj strony ściągniętą być powinna, która swoim podaniem była powodem żądania opinii.

Jeżeli w doręczeniach sądowych w sprawach niespornych nastąpiło rozporządzenie w skutku podania strony, w której nie żąda własnej korzyści, lecz ma na celu interes trzeciej osoby, natenczas zapłacenie należytości za doręczenie przypada na tę osobę, w interesie której podanie uczynioném było.

§. 25.

Prokuratorye skarbowe obowiązane są uiszczać te same zapłaty jak strony, w sprawach ich obronie poleconych, a nie dotyczących się skarbu Państwa; jeżeli zaś idzie o należytości za doręczenie w rzeczach cywilnych, nawet od tych spraw, które się dotyczą skarbu Państwa.

§. 26.

Jeżeli w sprawach cywilnych przypada zapłata na osobę doznającą prawa ubóstwa, albotóż na obrońcę osoby nieobecnej ustanowionego z urzędu, wówczas kwota należąca się zaliczoną będzie z pieniędzy zapasowych urzędu, i zapisana na rachunek.

Jeżeli przeciwnik takiej strony zasądzonym będzie na zwrócenie kosztów sądowych, lub jeżeli strona wolna od opłaty przyjdzie do majątku, czyli to w skutku procesu, czyli téż w innym sposobie, lub jeżeli strona posiada notorycznie majątek w kraju, wówczas należytości, zapisane na rachunek przez władzę, ściągnięte być powinny.

Jeżeli strona dłużej jak rok po prawomocném rozstrzygnięciu sporu znajduje się w niemożności zapłacenia, należytość zanotowana wymazaną być powinna.

§. 27.

Jeżeli inna władza będzie wezwana o uskutecznienie czynności urzędowej, za którą jéj urzędnicy, dyurniści lub słudzy mają prawo żądać wynagrodzenia należytości za komisyje, koszta podróży, strawne, tudzież zapłaty za drogę i doręczenie; wówczas kwoty należące się urzędnikom, dyurnistom i sługom wypłacone będą z zapasu urzędu rekwirowanego, jeżeli takowych strony same sługom (§. 21.) zwrócić nie są obowiązane, bez różnicy, czyli władza rekwirowana, czyli téż rekwirująca podnosić ma na rzecz skarbu należytości od stron.

Jeżeli podobne wydatki przychodzą przy takich czynnościach urzędowych, które zostały uskutecznione na żądanie władz obcych, natenczas należy wezwać

Wird eine Eingabe Jemanden um seine Aeußerung mitgetheilt, so ist die Gebühr für die Zustellung der, über die Aeußerung ergehenden Erledigung von derjenigen Partei, welche durch ihre Eingabe die Aeußerung veranlaßt hat, einzubeheben.

Bei gerichtlichen Zustellungen in nicht streitigen Angelegenheiten trifft die Zahlung der Zustellungsgebühr, wenn der Erlaß über ein Einschreiten erfolgt ist, worin die Partei kein auf den eigenen Vortheil gerichtetes Begehren gestellt, sondern nur das Interesse eines Dritten bezweckt hat, denjenigen, zu dessen Vortheil das Einschreiten gemacht wurde.

§. 25.

Die Finanz-Prokuraturen sind in den, ihrer Vertretung zugewiesenen, nicht den Staatsschaz betreffenden Angelegenheiten, und in soferne es sich um Zustellungsgebühren in Zivilrechtsachen handelt, auch in den, den Staatsschaz betreffenden Angelegenheiten gleichfalls zu den, den Parteien obliegenden Zahlungen verpflichtet.

§. 26.

Fällt in Zivil-Rechtsangelegenheiten die Zahlung einer, das Armenrecht genießenden Partei, oder dem von Amtswegen bestellten Vertreter eines Abwesenden zur Last, so wird der schuldige Betrag aus den Verlagsgeldern des Amtes vorgeschossen und in Vormerkung genommen.

Wird der Gegner einer solchen Partei in den Ersaz der Gerichtskosten verurtheilt, oder wird die gebührenfreie Partei durch den Ausgang des Rechtsstreites, oder auf andere Art zahlungsfähig, oder besitzt die abwesende Partei im Lande notorisch ein Vermögen, so sind die vorgemerkten Beträge durch die Behörde einzutreiben.

Dauert die Zahlungsunfähigkeit der Partei über ein Jahr nach rechtskräftiger Entscheidung des Rechtsstreites, so ist die vorgemerkte Gebühr zu löschen.

§. 27.

Wird eine andere Behörde um eine Amtshandlung ersucht, für welche deren Beamte, Diurnisten oder Diener eine Vergütung an Kommissions- oder Reisetkosten, an Zehrgeldern, Ganggeldern oder Zustellungsgebühren anzusprechen haben, so werden die den Beamten, Diurnisten und Dienern gebührenden Beträge, in soferne sie nicht sogleich von den Parteien zu Händen der Diener (§. 21) zu vergüten sind, aus dem Amtsverlage der requirirten Behörde vergütet, ohne Unterschied, ob sie selbst oder die requirirende Behörde die allfälligen Ersätze der Partei für das Aerar einzubeheben hat.

Kommen solche Auslagen bei Amtshandlungen vor, die auf Ersuchen ausländischer Behörden vorgenommen werden, so ist die ausländische Behörde um die Verdictigung

władzę obcą, aby zwróciła opłaty, poczynione z zapasu urzędowego, a zwrot ten na rzecz skarbu w rachunkach wykazany być powinien.

§. 28.

Każdy trybunał pierwszej instancyi, każda władza obwodowa i komitatowa, tudzież sądy powiatowe, urzędy powiatowe i stolicowe otrzymają szczegółowy zapas urzędowy za pokwitowaniem przełożonego w urzędzie, w celu rzeczywistego wynagrodzenia sposobem zaliczki należytości za komisyje i podróże dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, należytości za drogę dla sług, tudzież dla udzielania zaliczek na koszt doręczenia, na koszt podróży i inne podobne opłaty.

Przełożony urzędu może prosić o uzupełnienie zapasu, jeżeli ten wyczerpniętym został, aż do trzeciej części kwoty pierwotnej.

Z zapasu urzędowego przełożony urzędu obowiązany jest składać rachunek należycie instruowany co pół roku.

Po skutecznym ocenieniu rachunku suma, do uzupełnienia zapasu aż do pierwotnej wysokości potrzebna, przekazaną będzie do wypłacenia z właściwej kasy rządowej.

§. 29.

Jeżeli strona, do płacenia obowiązana, wzbrania się zapłacić należytości obliczonych według niniejszego rozporządzenia z powodów na względ nie zasługujących, albo jeżeli wprost od niej nie można sciągnąć takowych, wówczas należy ją, przy zagrożeniu egzekucją, wezwać do zapłacenia należących się kwoty w krótkim terminie.

Po bezskutecznym upływie terminu, jeżeli idzie o należytości narosłe w sprawach politycznych, należy przeciw stronie opieszalej postąpić według §. 3. rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. Kwietnia 1854. r.; jeżeli zaś idzie o należytości w sprawach sądowych, należy przystąpić do zajęcia i oszacowania ruchomości, do pokrycia długu wystarczających, nakazać ich sprzedaż przy najbliższej licytacji sądowej, i z ceny licytacyjnej opłacić dług wraz z kosztami egzekucyi.

§. 30.

Zażalenia o nieprawne postępowanie przy obliczaniu i sciąganiu takich należytości należy zanosić do władzy przełożonej nad urzędem lub służbą, według tego, jak przeciwko obliczeniu lub sciąganiu są wymierzonymi; władza rzeczona powinna takowe zażalenia według porządku brać pod rozwagę, i rozwiązywać.

der, aus dem Amtsverlage vergüteten Gebühren zu ersuchen, und der eingehende Ertrag für das Aerar zu verrechnen.

§. 28.

Jeder Gerichtshof erster Instanz, jede Kreis- und Komitatsbehörde kann die Bezirksgerichte, die Bezirks- und Stuhlrichterämter werden zum Behufe der vorschußweisen und reellen Vergütung der Kommissions- und Reisegebühren der Beamten, der Gehrgelder der Diurnisten und Diener, und der Ganggelber der Diener, und zum Behufe der Vorschußleistung für Zustellungsgebühren (§. 26), mit einem besonderen Amtsverlage auf Reisekosten und derlei Gebühren, gegen Empfangsbestätigung des Amtsvorstandes, versehen.

Der Amtsvorstand ist berechtigt, wenn der Verlag bis auf ein Drittheil des ursprünglichen Betrages erschöpft ist, die Ergänzung desselben anzuschreiben.

Ueber den Amtsverlag hat der Amtsvorsteher halbjährig die ordnungsmäßig instruirte Rechnung zu legen.

Nach erfolgter Zensurirung der Rechnung wird die zur Ergänzung des Verlages auf seine ursprüngliche Höhe erforderliche Summe aus der betreffenden Staatscasse zahlbar angewiesen.

§. 29.

Verweigert eine zahlungspflichtige Partei die Berichtigung der ihr nach dieser Verordnung aufgerechneten Beträge aus unstatthaftern Gründen, oder ist die unmittelbare Einhebung von denselben nicht zu bewerkstelligen, so ist sie zur Zahlung der schuldigen Gebühren binnen einer kurzen Frist unter Androhung der Exekution aufzufordern.

Nach fruchtlosem Ablaufe dieser Frist ist gegen die säumige Partei, wenn es sich um, in politischen Angelegenheiten aufgelaufene Gebühren handelt, nach dem §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854 vorzugehen, und wenn es sich um Gebühren in gerichtlichen Geschäften handelt, die Pfändung und Schätzung der, zur Deckung des Ausstandes genügenden Fahrnisse vorzunehmen, die Veräußerung derselben bei der nächsten gerichtlichen Feilbietung anzuordnen, und aus dem Erlöse der Ausstand sammt den allfälligen Exekutionskosten zu berichtigen.

§. 30.

Beschwerden wegen eines gesetzwidrigen Vorganges bei der Berechnung oder Einhebung solcher Gebühren, sind bei der vorgesezten Behörde des Amtes oder Dieners, je nachdem sie gegen die Berechnung oder gegen die Einhebung gerichtet sind, anzubringen, oder ordnungsmäßig zu untersuchen und zu erledigen.

Zażalenia tego rodzaju, tudzież pisma urzędowe w tym przedmiocie spisać się mające, wolnemi są od stempla; za doręczenie rozwiązania, następnego na takie zażalenie, lub rozporządzenia wydanego w ciągu postępowania na drodze dyscyplinarnej w takiej sprawie wytoczonego, opłata od doręczenia policzoną być nie powinna.

§. 31.

Trybunały pierwszej instancyi, władze obwodowe i komitatowe, sądy powiatowe, urzędy powiatowe i stolicowe winny są ułożyć dokładne wykazy odległości miejsc od siedziby urzędowej jakoteż między sobą, i przybić takowe, po zatwierdzeniu władzy obwodowej, a względnie komitatowej, w lokalności urzędowej, przystępnej dla każdego.

§. 32.

W którym czasie niniejsze rozporządzenie zaprowadzonem będzie w wykonanie u władz komitatowych, w urzędach stolicowych i sądach powiatowych w Węgrzech, w władzach obwodowych, w urzędach powiatowych i sądach powiatowych w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, i u władz obwodowych w okręgach administracyjnych galicyjskich Lwowa i Krakowa, następnie oznaczonem zostanie.

Dla wszystkich innych nowo organizować się mających politycznych i sądowych władz i urzędów w tych krajach koronnych, w których niniejsze rozporządzenie obowiązuje, moc obowiązująca jego rozpocznie się z dniem, w którym nowe władze i urzędy rozpoczną czynności swoje.

Baron de Bach m. p. **Baron de Krauss** m. p.
Kawaler de Baumgartner m. p.

175.

Rozporządzenie Ministeryów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów z dnia 3. Lipca 1854.,

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których moc ma patent cesarski z dnia 11. Kwietnia 1851.,
nr. 84. Dziennika praw Państwa,

**o postępowaniu w sądowem przekazywaniu kapitałów uwolnienia
gruntowego niżej kwoty 50 złr. mon. konw.**

Obacz Dziennik praw Państwa, część LXI. nr. 170., wydaną dnia 11. Lipca 1854.

Beschwerden dieser Art und die hierüber aufzunehmenden amtlichen Schriften sind stempelfrei; auch kann für die Zustellung der Erledigung über eine solche begründet befundene Beschwerde oder einer im Zuge eines, dieserwegen eingeleiteten Disciplinar-Verfahrens ergehenden Verfügung keine Zustellungsgebühr aufgerechnet werden.

§. 31.

Die Gerichtshöfe erster Instanz, die Kreis- und Komitatsbehörden, die Bezirksgerichte, die Bezirks- und Stuhlrichterämter haben genaue Ausweise über die Entfernungen der Ortschaften vom Amtssitze und untereinander zu verfassen, und beziehungsweise mit der kreis- oder komitatsbehördlichen Bestätigung versehen, im Amtsfocale Jedermann zur Einsicht zugänglich anzuhängen.

§. 32.

Der Zeitpunkt, mit welchem diese Verordnung für die Komitatsbehörden, Stuhlrichterämter und Bezirksgerichte in Ungarn, für die Kreisbehörden, Bezirksämter und Bezirksgerichte in der serbischen Wojwodschaf und dem Temeser Banate, und für die Kreisbehörden in den galizischen Verwaltungsgebieten von Lemberg und Krakau in Wirksamkeit zu treten hat, wird nachträglich bestimmt werden.

Für alle übrigen neu zu organisirenden politischen und gerichtlichen Behörden und Aemter der Kronländer, in denen diese Verordnung Geltung hat, beginnt ihre Wirksamkeit mit dem Tage der Aktivirung der betreffenden neuen Behörden und Aemter.

Freiherr von Bach m. p. **Freiherr von Krauß** m. p.
Ritter von Baumgartner m. p.

175.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 3. Juli 1854,

giltig für jene Kronländer, in denen das kaiserliche Patent vom 11. April 1851, Nr. 84 des Reichs-Gesetzblattes, in Wirksamkeit steht,

über das Verfahren bei der gerichtlichen Zuweisung von Grundentlastungs-Kapitalien unter dem Betrage von 50 fl. C. M.

Siehe Reichs-Gesetzblatt LXI. Stück, Nr. 170, ausgegeben am 11. Juli 1854.

176.

**Rozporządzenie Ministerstw Finansów i Handlu
z dnia 5. Lipca 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część LXI. nr. 171., wydana dnia 11. Lipca 1854.),

mające moc we wszystkich krajach koronnych powszechnego Związku celnego,

**o postępowaniu celném z przędzą bawełnianą na nić kręconą,
podwójną niebieloną.**

Za przędzę surową bawełnianą uważaną być ma w przyszłości także przędza bawełniana na nić kręcona podwójna, niebielona, nie na osnowę urządzona i niefarbowana, i podlegać będzie postępowaniu wedle oddziału 49. lit. a, taryfy celnej z dnia 5. Grudnia 1853. roku.

Przepis niniejszy wejdzie w wykonanie we wszystkich urzędach celnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, na dniu 20. Lipca 1854. r., w urzędach celnych Królestwa rzeszonego zaś na dniu tym, który obwieszczonym będzie przez komisję celną internacyjalną w Medyolanie.

Baumgartner m. p.

177.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 5. Lipca 1854.,

obowiązujące we Węgrzech, Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim, w Kroacji, Sławonii i
w Pograniczu Wojskowém,

**którem zmienione zostaje stanowisko i nazwa dotychczasowych są-
dów górniczych dystryktualnych w Schmöllnitz, Nagybanya i Ora-
witza, podrzędnych im substytucyj górniczo-sądowych, i substytucyi
górniczo-sądowej w Radobojach.**

Obacz Dziennik praw Państwa, część LXI. nr. 172., wydaną dnia 11. Lipca 1854.

178.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 29. Czerwca 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część LXII. nr. 173., wydana dnia 13. Lipca 1854.),

obowiązujące w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej,

w przedmiocie wykupna opłat należących się od zmiany posiadania.

W dodatku do Mojego Patentu z dnia 12. Marca 1851. r. nr. 89. Dziennika praw Państwa *), wydanego w przedmiocie przeprowadzenia wyswobodze-

*) Dziennik praw krajowych i rządowych r. 1851., część XI. nr. 76.

176.

**Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom
5. Juli 1854,**

(im Reichs-Gesetzblatte, LXI. Stück, Nr. 171, ausgegeben am 11. Juli 1854),

giltig für sämtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes.

betreffend die Zollbehandlung gezwirnter, zweidräftiger, ungebleichter Baumwollgarne.

In Zukunft ist auch gezwirntes zweidräftiges Baumwollgarn, nicht gebleicht, nicht zu Zetteln angelagt und nicht gefärbt, nach der Tarifsabtheilung 49, lit. a, des Zolltarifes vom 5. December 1853, als rohes Baumwollgarn zu behandeln.

Diese Zollbestimmung hat bei sämtlichen Zollämtern, mit Ausnahme jener des lombardisch-venezianischen Königreiches, am 20. Juli 1854, bei den Zollämtern des genannten Königreiches aber an jenem Tage in Wirksamkeit zu treten, welcher von der internationalen Zollvereins-Kommission in Mailand bekannt gemacht werden wird.

Baumgartner m. p.

177.

Verordnung des Finanzministeriums vom 5. Juli 1854,

giltig für Ungarn, die serbische Wojwodschafft mit dem Temeser Banate, Kroazien, Slavonien und die Militär-Grenze,

womit die Stellung und Benennung der bisherigen Distrikual-Bergerichte in Schmölnitz, Nagybanja und Drawiza, der ihnen unterstehenden Bergerichts-Substitutionen, dann der Bergerichts-Substitution in Nadoboje geändert wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, LXI. Stück, Nr. 172, ausgegeben am 11. Juli 1854.

178.

Kaiserliche Verordnung vom 29. Juni 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nr. 173, ausgegeben am 13. Juli 1854),

giltig für das Gebiet des ehemaligen Freistaates Krakau,

Die Ablösung der Veränderungsgebühren betreffend.

Im Nachhange zu Meinem Patente vom 12. März 1851, Nr. 89 des Reichs-Gesetzblattes *), betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des

*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt, Jahrgang 1851, Stück XI, Nr. 76.

nia gruntów w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej, rozporządzam, po wysłuchaniu Moich Ministrów, i po zasięgnięciu zdania Mojej Rady Państwa, co następuje:

§. 1.

Laudemia, wypływające z kontraktów i stosunków prawnych, wspomnianych w §. 33. lit. b) patentu z dnia 12. Marca 1851. r., należą do wykupnych, t. j. i do tych świadczeń, za które zobowiązani sami wynagrodzenie złożyć powinni. Zatem do powyższych laudemii stosują się przepisy Mojego Patentu z dnia 12. Marca 1851. r. (nr. 89. Dziennika praw Państwa), i rozporządzenia ministerjalnego z dnia 15. Marca 1851. r. (nr. 77. Dziennika praw krajowych), odnoszące się do świadczeń wyszczególnionych w §. 33. lit. b) o tyle, o ile w następujących przepisach co innego nie jest ustanowioném.

§. 2.

Cena wykupna za takie, pod różnemi nazwiskami przychodzące należności od zmiany posiadania, która albo na każdy przypadek zmiany posiadania, albo tylko na zmianę pod tytułem odpłaty umówioną była, wypośrodkowaną będzie według następujących prawideł:

§. 3.

Jeżeli według postanowień kontraktów zawartych za prawidło do obrachowania należności od zmiany służyła wartość realności, wówczas za zasadę do obliczenia renty wynagrodzenia przyjąć należy też wartość, a mianowicie taką, jaka służyła za podstawę przy opłaceniu laudemium ostatniego w ciągu lat dziesięciu, od 7. Września 1848. r. wstecz licząc, lub też taką, na jaką się strony zgodzą.

W niedostatku powyżej wspomnionój miary, i w każdym przypadku, gdy jedna ze stron tego żąda, nastąpi ocenienie realności podlegającej opłacie od zmiany posiadania, które co do gruntów, odbywać się ma według przychodów i cen katastru podatku gruntowego, po odtrąceniu kosztów uprawy, co do budynków, podlegających podatkowi domowemu, według najnowszej fasyi czynszów, po odtrąceniu 15% na kosztu reparacyi i podatku od czynszu przypadającego, co do innych budynków zaś, lub co do takich, z którymi przy pierwotnej sprzedaży połączone było wykonywanie jakiego przemysłu, przez biegłych uskutecznoném być powinno.

§. 4.

Jeżeli zaś w kontrakcie pierwotnym, lub odnowionym umówioném było laudemium od realności według pewnej niezmiennój wartości, albotóż w stałej kwocie w każdym przypadku zmiany posiadania, natenczas treść kontraktu stanowić będzie prawidło przy obliczeniu laudemium.

ehemaligen Freistaates Krakau, verfüge Ich, nach Einvernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, wie folgt:

§. 1.

Laudemien, welche aus den im §. 33, lit. b) des Patentges vom 12. März 1851 erwähnten Verträgen und Rechtsverhältnissen entspringen, sind ablösbar, d. i. sie gehören zu den von den Verpflichteten selbst zu entschädigenden Leistungen. Es haben demnach auf dieselben die Vorschriften Meines Patentges vom 12. März 1851 (Nr. 89 des Reichs-Gesetzblattes) und der Ministerial-Verordnung vom 15. März 1851 (Nr. 77 des Landes-Gesetzblattes), welche für die im §. 33, lit. b), aufgeführten Leistungen gelten, in soweit Anwendung, als durch die nachfolgenden Bestimmungen nicht etwas Besonderes festgesetzt wird.

§. 2.

Die Ablösung für solche, unter verschiedenen Benennungen vorkommende Veränderungs-Gebühren, welche auf die Fälle jeder eintretenden Besitzveränderung, oder nur auf jene durch entgeltliche Uebertragung bedungen sind, ist nach folgenden Bestimmungen zu ermitteln:

§. 3.

Hat nach den Bestimmungen der bestehenden Verträge bei Berechnung der Veränderungs-Gebühren der Werth der pflichtigen Realität zum Maßstabe gedient, so ist auch der Berechnung der Entschädigungsrente dieser Werth, und zwar jener zu Grunde zu legen, welcher der letzten innerhalb der den 7. September 1848 vorausgegangenen zehn Jahre stattgefundenen Laudemial-Entrichtung zur Grundlage gedient hat, oder über welchen sich die Interessenten vergleichen.

In Ermanglung eines solchen Maßstabes, sowie in jedem Falle, wo es einer der beiden Theile verlangt, tritt die Schätzung der, der Veränderungsgebühr unterliegenden Realität ein, welche bei Grundstücken nach dem Ertrage und den Preisen des Grundsteuer-Katasters, mit Berücksichtigung der Kulturkosten, bei Gebäuden, welche der Hauszinssteuer unterliegen, nach der neuesten Zinsfassion, mit Berücksichtigung der mit 15 % zu veranschlagenden Reparaturkosten und der vom Zinse zu entrichtenden Steuer, bei anderen Gebäuden aber, oder bei solchen, mit denen beim Urverkaufe der Betrieb eines Gewerbes verbunden war, durch Sachverständige erhoben werden muß.

§. 4.

Ist jedoch in dem Ur- oder Erneuerungsvertrage über eine Realität das Laudemium von einem unveränderlichen Werthanschlage, oder für jeden Veränderungsfall in einem fixen Betrage bedungen, so hat der Inhalt des Vertrages den Maßstab zur Berechnung der Veränderungs-Gebühr abzugeben.

To samo wtedy takie ma miejsce, jeżeli laudemium umówioném było w stałej kwocie pieniężnej, w pewnych powracających peryodach, n. p. co 10, 20 lub co 30 lat płacić się mającej; w takim przypadku kwota laudemialna, podzielona przez liczbę lat, wykazuje wartość roczną laudemium.

§. 5.

Przy obliczeniu wartości należyciści laudemialnych, które się mają opłacać tylko w przypadkach nastąponiej zmiany posiadania, następujące zasady zachować należy:

- a) Przyjmuje się, iż co 25 lat wydarza się przypadek zmiany posiadania;
- b) jeżeli prawo pobierania laudemów ograniczoném jest tylko do przypadków przenoszenia własności pod tytułem odpłaty, wówczas jest domniemanie, iż z pomiędzy trzech zmian posiadania dwa przypadki ulegały opłacie laudemialnej, jeden zaś był wolnym;
- c) jeżeli przy przenoszeniu posiadania na krewnych w linii wstępnej i zstępnej procent mniejszy jest ustanowiony, jak przy przenoszeniu posiadania na inne osoby, lub jeżeli przy przenoszeniu posiadania na rzeczonych krewnych, takowi wolnymi są od wszelkiej opłaty laudemialnej, wówczas przyjmuje się, iż z pomiędzy trzech przypadków zmiany posiadania, dwa wydarzają się między krewnymi, trzeci zaś między obcymi.

§. 6.

Z uwagi na te przypuszczenia znajduje się wartość roczna należyciści laudemialnej, jeżeli w pierwszym przypadku pod

- a) pojedyncza należyciść laudemialna przez 25; w drugim przypadku pod
- b) podwójna należyciść laudemialna przez 75; w trzecim zaś przypadku pod
- c) suma należyciści laudemialnych wypośredkowanych na trzy przypadki według powyżej wyrzeczonych zasad przez 75 podzieloną zostanie.

§. 7.

Do zgłoszenia się o te należyciści laudemialne Komisya ministeryalna uczyni do prawo mających wezwanie edyktałne, z oznaczeniem pewnego terminu, którego opuszczenie pociąga za sobą skutki, zagrożone w §. 36. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 15. Marca 1851. roku.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Baron de Bach** m. p.

Baron de Krauss m. p. **Kawaler de Baumgartner** m. p.

Za najwyższém rozkazem:

Ransonnet m. p.

Daselbe findet auch dann Statt, wenn die Bezahlung des in einem fixen Geldebetrage ausgesprochenen Laudemiums für gewisse wiederkehrende Perioden, z. B. für 10, 20 oder 30 Jahre bedungen wurde, in welchem Falle dann der, durch die Anzahl der Jahre getheilte Laudemialbetrag, den Jahreswerth des Laudemiums gibt.

§. 5.

Bei Berechnung des Werthes der Veränderungsgebühren, welche nur in Fällen stattgefundenener Besitzveränderungen zu entrichten sind, ist von folgenden Grundsätzen auszugehen:

- a) Es wird angenommen, daß sich alle 25 Jahre ein Besitzveränderungsfall ereigne;
- b) wenn die Berechtigung zum Bezuge der Veränderungsgebühr nur auf die Fälle entgeltlicher Uebertragung beschränkt ist, wird vermuthet, daß von drei Besitzveränderungen, zwei der Laudemial-Erleichterung unterliegende Fälle auf einen hiervon freien Fall kommen;
- c) wenn das Prozent bei Besitzanfällen an Verwandte in auf- und absteigender Linie geringer als bei Besitzanfällen an andere Personen festgesetzt ist, oder, wenn bei Besitzanfällen an die gedachten Verwandten, diese von jeder Veränderungsgebühr frei sind, so wird angenommen, daß von drei Besitzveränderungsfällen, zwei zwischen diesen Verwandten und der dritte bei Fremden vorkommen.

§. 6.

Mit Rücksicht auf diese Annahmen wird der Jahreswerth der Veränderungsgebühr gefunden, wenn in dem ersten Falle zu

- a) die einfache Veränderungsgebühr mit 25; im zweiten Falle zu
- b) die doppelte Veränderungsgebühr mit 75; im dritten Falle zu
- c) die Summe der nach dem hier ausgesprochenen Grundsätze für drei Fälle ermittelten Veränderungsgebühren durch 75 getheilt wird.

§. 7.

Zur Anmeldung dieser Veränderungsgebühren wird die Ministerial-Kommission eine besondere Ediktal-Aufforderung an die Bezugsberechtigten, mit Festsetzung einer angemessenen Frist erlassen, bei deren Versäumung die im §. 36 der Ministerial-Verordnung vom 15. März 1851 angedrohten Folgen eintreten.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol-Schaunstein m. p. Freiherr von Bach m. p.

Freiherr von Krauß m. p. Ritter von Baumgartner m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Nansounet m. p.

179.

Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu z dnia 8. Lipca 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część LXII. nr. 174., wydana dnia 13. Lipca 1854.),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, objętych w powszechnym Związku celnym,

**tyczące się ustanowienia urzędu celnego pobocznego klasy II.
w Ulmbach - Satzung.**

W skutku dalszej umowy na zasadzie traktatu handlowego i celnego z d. 19. Lutego 1853. (nr. 207. Dziennika praw Państwa *) zawartej, w miejscu posterunku meldunkowego w Ulmbach, ustanowionego dotąd w okręgu kameralnym Saac przy urzędzie celnym pobocznym klasy I. w Sebastyansberg, urządzonym został urząd celny poboczny klasy II., który połączony został z urzędem celnym pobocznym klasy II. w Satzung w Sakonii, i w témże ostatniem miejscu od 1. Lipca 1854. r. rozpoczął czynności swoje.

Baumgartner m. p.

180.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 9. Lipca 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część LXII. nr. 175., wydana dnia 13. Lipca 1854.),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o użyciu niektórych monet złotych i srebrnych do opłat celnych.

Dla ułatwienia opłaty ceł, zarządzonej w monecie brzęczącej z zastrzeżeniem takich zmian, jakie w skutek zawartej wedle artykułu 19. traktatu handlowego i celnego z dnia 19. Lutego 1853. roku (nr. 207. Dziennika praw Państwa **) powszechnej konwencji monetowej nastąpić mogą, rozporządza się, jakoto:

§. 1.

Dozwoloném jest używać do opłaty ceł, oprócz monet złotych i srebrnych wymienionych w rozporządzeniu z dnia 5. Lipca 1854. r. (nr. 160. Dziennika praw Państwa ***), następujących jeszcze monet, a to w stosunku wartości wyszczególnionym w taryfie załączonej:

- a) całkowitych talarów koronnych, pół- i ćwierć- talarów koronnych bicia austriackiego; tudzież

*) *Dzien. rządowy*, r. 1853., Oddz. I., cz. LV. nr. 225.**) *Tamże*.***) *Dzien. rządowy*, r. 1854., Oddz. I., cz. XXXII. nr. 170.

179.

Kundmachung des Finanzministeriums vom 8. Juli 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nr. 174, ausgegeben am 13. Juli 1854),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Ulmbach-Sagung.

In Folge weiterer, auf Grund des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853 (Nr. 207 des Reichs-Gesetzblattes*) gepflanzter Vereinbarung, ist an die Stelle des im Saazer-Kameralbezirke bei dem Nebenzollamte I. Klasse zu Sebastiansberg bisher bestandenen Ansagepostens in Ulmbach, ein Nebenzollamt II. Klasse getreten, welches mit dem sächsischen Nebenzollamte II. Klasse zu Sagung zusammengelegt wurde und am letzten Orte am 1. Juli 1854 seine Wirksamkeit begonnen hat.

Baumgartner m. p.

180.

Erlaß des Finanzministeriums vom 9. Juli 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nr. 175, ausgegeben am 13. Juli 1854),

giltig für sämtliche Kronländer,

betreffend die Verwendung einiger Gold- und Silbermünzen zu Zollzahlungen.

Zur Erleichterung der angeordneten Zahlung der Zölle in Metallmünze wird, unter Vorbehalt solcher Aenderungen, die sich etwa in Folge der nach Artikel 19 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853 (Nr. 207 des Reichs-Gesetzblattes**) beschlossenen allgemeinen Münz-Konvention ergeben werden, Folgendes verfügt:

§. 1.

Es wird gestattet, daß zur Zahlung von Zöllen, außer den in dem Erlasse vom 5. Juli 1854 (Nr. 160 des Reichs-Gesetzblattes***) bezeichneten Gold- und Silbermünzen, noch folgende Münzen, und zwar nach dem in dem beigefügten Tarife angegebenen Werthverhältnisse verwendet werden dürfen:

a) ganze, halbe und Viertel-Kronenthaler österreichischen Gepräges; — ferner

*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1853, 1. Abtheilung, LV. Stück, Nr. 225.

**) Ebendasselbst.

***) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1854, 1. Abtheilung, XXXII. Stück, Nr. 170.

- b) następujących monet złotych zagranicznych, jakoto: dwudziestofrankówek francuzkich, belgijskich i piemonckich, frydrychs-dorów pruskich, pół-imperyałów rosyjskich i dukatów bawarskich; tudzież następujących monet srebrnych zagranicznych, jakoto:
- c) monet związkowych dwutalarowych stopy czternasto-talarowej, lub po trzy złote reńskie trzydzieści krajearów stopy $24\frac{1}{2}$ -reńskowej, bitych przez Państwa Związku celnego Niemieckiego w skutek konwencyi monetowej z dnia 30. Lipca 1838. r.; dalej pojedynczych talarów pruskich, saskich i t. d. stopy czternasto-talarowej, i pojedynczych złoto-reńskówek $24\frac{1}{2}$ zr. stopy reńskowej bawarskich, wirtemberskich i t. d.
- d) pięciofrankówek.

§. 2.

Monet uszkodzonych, zdziurawionych, lub bardzo zużytych, tudzież nie pełnych monet złotych, przyjmować się nie będzie.

§. 3.

Przyjmowanie monet złotych, pod §. 1., lit. b) wymienionych ogranicza się tymczasem na główne urzędy celne klasy pierwszej i drugiej, a przyjmowanie pięciofrankówek (lit. d) na urzędy celne Królestwa Lombardzko-Weneckiego, krajów koronnych Tyrolu i Forarlberga, Dalmacyi i Pogranicza Kroackiego i Iliryskiego z Istrią.

Baumgartner m. p.

- b) folgende ausländische Goldmünzen, als: französische, belgische und piemontesische Zwanzigfrankenstücke; preussische Friedrichsd'or, russische Halb-Imperialen und bayerische Dukaten; dann nachstehende ausländische Silbermünzen, als:
- c) die zu Folge der Münz-Konvention vom 30. Juli 1838, von den Staaten des deutschen Zollvereines ausgeprägten Vereinismünzen zu zwei Thalern des vierzehn Thalerfußes oder zu drei Gulden dreißig Kreuzer des $24\frac{1}{2}$ Guldenfußes; ferner einfache preussische, sächsische u. s. w. Thaler des vierzehn Thalerfußes und einfache bayerische, württembergische u. s. w. Guldenstücke des $24\frac{1}{2}$ Guldenfußes, endlich
- d) Fünffrankenstücke.

§. 2.

Beschädigte, durchlöcherte oder sehr abgenützte Münzen, dann die nicht vollwichtigen Goldmünzen, sind von der Annahme ausgeschlossen.

§. 3.

Die Annahme der unter §. 1, lit. b), genannten Goldmünzen bleibt vorläufig auf die Hauptzollämter erster und zweiter Klasse, dann jene der Fünffrankenstücke lit. d), auf die Zollämter des lombardisch-venezianischen Königreiches, der Kronländer Tirol und Vorarlberg, Dalmazien, dann des kroatischen und illirischen Küstenlandes mit Istrien beschränkt.

Baumgartner m. p.

Taryfa monetowa

do oznaczenia stosunku wartości, wedle którego przyjmowane będą z dniem **1. Sierpnia 1854. r.** do opłaty ceł monety złote austryackie, również jak monety zagraniczne w §. 1. pod lit. *b), c), d)* wspomniane.

Liczba bieżąca	Nazwa monet	Wartość w złotych reńskich i krajcarach stopy dwudziesto-reńskowej		Uwaga	
		złr.	kr.		
A. Monety złote.					
I. Krajowe.					
1	Pojedyncze dukaty	4	33 ³ / ₄	}	
2	Suwerendory	13	31		
II. Zagraniczne.					
3	Dwudziestofrankówki	7	42	} Dukaty wielokrotne i półsuwerendory w stosunku.	
4	Frydrychsдоры pruskie	8	—		
5	Rosyjskie pół-imperyaly	7	57		
6	Bawarskie dukaty	4	33 ³ / ₄		
B. Zagraniczne monety sreb.					
7	Pięciofrankówki	1	54 ³ / ₄		
8	Moneta Związku celnego po 2 talary . .	2	51		
9	Talar stopy 14-talarowej	1	25 ¹ / ₂		
10	Złoty reński stopy 24 ¹ / ₂ -reńskowej . . .	—	49		

Uwaga do 1., 6., 7. i 9. Ułamki krajcara po $\frac{3}{4}$ i $\frac{1}{2}$ krajcara liczone będą w Królestwie Lombardzko-Weneckim po 4 i 2 centezymi; inne oznaczenia wartości stosować się mają w Królestwie rzeszonym do prawnego stosunku 3 lir na jeden złoty reński, a zaś 5 centezymów na jeden krajcar.

Münz-Carif

zur Bestimmung des Werthverhältnisses, nach welchem die österreichischen Goldmünzen, dann die unter §. 1, lit. b, c, d, genannten ausländischen Münzen, vom 1. August 1854 angefangen, bei der Entrichtung von Zöllen angenommen werden.

Fortlaufende Zahl	Benennung der Münzen	Werth in Gulden und Kreuzern des Zwanzig Gulden-Fußes		Anmerkung.
		fl.	kr.	
A. Goldmünzen.				
I. Inländische.				
1	Einfacher Dukaten	4	33 ³ / ₄	} Mehrfache Dukaten und halbe Souveränd'or nach Verhältniß.
2	Souveränd'or	13	31	
II. Ausländische.				
3	Zwanzigfrankenstücke	7	42	
4	Breussische Friedrichsd'or	8	—	
5	Russische Halb-Imperialen	7	57	
6	Bäuerische Dukaten	4	33 ³ / ₄	
B. Ausländische Silbermünzen.				
7	Fünffrankenstücke	1	54 ³ / ₄	
8	Zollvereinsmünze zu 2 Thaler	2	51	
9	Thaler des 14 Thalerfußes	1	25 ¹ / ₂	
10	Gulden des 24 ¹ / ₂ Guldenfußes	—	49	

Anmerkung zu 1., 6., 7. und 9. Die Kreuzer-Bruchtheile zu $\frac{3}{4}$ und $\frac{1}{2}$ Kreuzer sind im lombardisch venezianischen Königreiche zu 4 und 2 Centesimi zu rechnen; die übrigen Werthbestimmungen haben für das genannte Königreich nach dem gesetzlichen Verhältnisse von 3 Lire auf Einen Gulden und 5 Centesimi auf Einen Kreuzer zu gelten.

181.

**Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Finansów
z dnia 12. Lipca 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część LXII. nr. 176., wydana dnia 13. Lipca 1854.),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

**mocą którego w dodatku do rozporządzenia ministeryalnego z d.
6. Lipca 1854. roku, (nr. 164. Dziennika praw Państwa *), przypu-
szczone zostaje niżenie kwot, zapisanych na pożyczkę przez urzę-
dników w rzeczywistej służbie będących, jeżeliby przeniesionymi
zostali na stan spoczynku, lub wyłączonymi byli ze stosunku służ-
bowego.**

Urzędnikom cesarskim, w rzeczywistej służbie zostającym, biorącym udział w pożytecznej, niniejszym patentem z dnia 26. Czerwca 1854. roku, nr. 158. Dzien. praw Państwa rozpisanej, przy ułatwieniach, przyznanych im w rozporządzeniu Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Finansów z d. 6. Lipca 1854., nr. 164. Dziennika praw Państwa **), dozwoloném zostaje na przypadek, gdyby przed upływem wszystkich rat wpłaty przeniesionymi zostali na stan spoczynku z mniejszym poborem, lub wyłączonymi byli ze stosunku służbowego zupełnie bez poboru, żądać w pierwszym razie niżenia niezapadłych jeszcze rat wpłaty w stosunku, w którym stoi płaca spoczynku do płacy dawniejszego stanu rzeczywistej służby, w ostatnim zaś razie zupełnego uwolnienia od opłacenia dalszych rat.

Wedle tego téż miejsce mieć będzie odpowiednie niżenie sumy na pożyczkę zapisanej.

Baron de Bach m. p. **Kawaler de Baumgartner** m. p.

*) Dzien. rządowy, r. 1854., Oddz. I., cz. XXXII. nr. 168.

***) Tamże pod nr. 160.

181.

Erlaß der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 12. Juli 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXII. Stück, Nr. 176, ausgegeben am 13. Juli 1854),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze,

wodurch im Nachhange des Ministerial-Erlases vom 6. Juli 1854, Nr. 164 des Reichs-Gesetzblattes, eine Herabminderung der von aktiven Beamten auf das Anlehen gezeichneten Beträge, in den Fällen der Versetzung in den Ruhestand oder des Ausscheidens aus dem Dienstverhältnisse, zugestanden wird.

Den in aktiver Dienstleistung befindlichen landesfürstlichen Beamten, welche sich unter den, mit dem Erlasse der Ministerien des Innern und der Finanzen vom 6. Juli 1854, Nr. 164 des Reichs-Gesetzblattes*), zugestandenen Erleichterungen, an dem, mit dem Allerhöchsten Patente vom 26. Juni 1854, Nr. 158 des Reichs-Gesetzblattes**), eröffneten freiwilligen Anlehen betheiligen, wird gestattet, für den Fall, wenn sie vor Ablauf der sämtlichen Einzahlungs-Raten durch Versetzung in den Ruhestand, in einen geringeren Bezug, oder durch Ausscheiden aus dem Dienstverhältnisse ganz außer Bezug treten sollten, im ersteren Falle eine Herabminderung der noch nicht verfallenen Einzahlungs-Raten in dem Verhältnisse, in welchem der frühere Aktivitäts- zum Ruhegehalte steht, im letzteren Falle aber die Loszählung von der Leistung der weiteren Einzahlungs-Raten begehren können.

Hiernach hat auch die entsprechende Herabminderung des auf das Anlehen gezeichneten Betrages stattzufinden.

Freiherr von Bach m. p. Ritter von Baumgartner m. p.

*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1854, 1. Abtheilung, XXXII. Stück, Nr. 168.

**) Ebendasselbst unter Nr. 160.

182.

**Traktat odporny i zaczepny między Austryą i Prusami
z dnia 20. Kwietnia 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część LXIII. nr. 177., wydana dnia 14. Lipca 1854.).

**My Franciszek Józef Piérwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmaeyi,
Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi;
Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi,
Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki
Książę Siedmiogradu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habs-
burga i Tyrolu i t. d.**

czynimy wiadomo, i zeznajemy niniejszém:

Gdy z powodu wojny wybuchłej między kilku Mocarstwami europejskiemi, i w skutku układów, czynionych między Pełnomocnikiem Naszym i Pełnomocnikiem Jego Mości Króla Pruskiego, mających na celu utwierdzić więzy przyjaźni i przymierza, łączące obiedwie Monarchie, tudzież zabezpieczyć sobie wzajemną obronę i pomoc, w Berlinie w dniu 20. bieżącego miesiąca zawarty i podpisany został traktat, składający się z VI. artykułów, który od słowa do słowa brzmi jak następuje:

Najjaśniejszy Pan Cesarz Austryi i Najjaśniejszy Pan Król Pruski, przejęci zalem, iż dotychczasowe Ich starania, ażeby zapobiedz wybuchowi wojny między Rosyą z jednej, a Turcyą, Francyą i Anglią z drugiej strony, były bezskuteczniemi,

pomni na zobowiązania moralne, przyjęte przez Nich przez podpisanie najnowszych protokołów wiedeńskich,

w obliczu kroków wojennych, z obydwóch stron coraz dalej się rozciągających, i w obliczu niebezpieczeństw, wynikających ztąd dla powszechnego spokoju europejskiego,

182.

Schutz- und Trutz-Bündniß zwischen Oesterreich und Preußen,
vom 20. April 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte LXIII. Stück, Nr. 177, ausgegeben am 14. Juli 1854).

Wir Franz Joseph der Erste,
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;
König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venetiens,
von Dalmazien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Podomerien und Ilirien;
Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen,
Salzburg, Steier, Kärnten, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-
Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gesür-
steter Graf von Habsburg und Tirol &c. &c.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem aus Anlaß des, zwischen mehreren europäischen Mächten entstandenen Krieges und in Folge der, von Unserem Bevollmächtigten mit jenem Seiner Majestät des Königes von Preußen zum Zwecke der Befestigung der, die beiden Monarchien vereinigenden Bande der Freundschaft und Bundesgenossenschaft, sowie einer umfassenden Verbürgung gegenseitigen Schutzes und Beistandes gepflogenen Unterhandlungen zu Berlin am 20. dieses Monates ein aus VI Artikeln bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort lautet, wie folgt:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich und seine Majestät der König von Preußen, durchbrungen von tiefem Bedauern über die Fruchtlosigkeit Ihrer bisherigen Versuche, dem Ausbruche des Krieges zwischen Rußland einer- und der Türkei, Frankreich und England andererseits vorzubeugen,

eingedenk der von Ihnen durch Unterzeichnung der jüngsten Wiener-Protokolle eingegangenen moralischen Verpflichtungen,

Angesichts der von beiden Seiten immer weiter um sich greifenden militärischen Maßregeln und der daraus für den allgemeinen Frieden Europas erwachsenden Gefahren,

przekonani o wysokim powołaniu, które na progu brzemiennój nieszczęściem przyszłości ciąży na Związku Niemieckim, połączonym ściśle z Państwami obydwóch Monarchów, w interesie pomyślności europejskiej,

postanowili na czas trwania wojny między Rosyą z jedną, a między Turcyą, Anglią i Francyą z drugiej strony, połączyć się z sobą traktatem odpornym i zaczepnym, i do zawarcia takowego mianowali następujących Pełnomocników:

Najjaśniejszy Pan Cesarz Austriacki:

Swojego rzeczywistego tajnego Radcę, Feldeajmajstra i naczelnego Kwatermistrza armii Henryka Barona Hess, Komandora ces.-austriackiego wojskowego orderu Maryi Teresy, Kawalera wielkiego krzyża ces.-austriackiego orderu Leopolda, Kawalera królewsko-pruskiego orderu orła czarnego i t. d. i t. d., oraz

Swojego rzeczywistego tajnego Radcę i Szambelana, nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na dworze król.-pruskim, Fryderyka hrabiego Thun-Hohenstein, Kawalera wielkiego krzyża cesarsko-austriackiego orderu Leopolda, Kawalera królewsko-pruskiego orderu orła czerwonego klasy I. i t. d. i t. d.;

Najjaśniejszy Pan Król Pruski:

Swego Prezydenta Ministrów i Ministra Spraw Zewnętrznych, Otona Teodora Barona de Manteuffel, Kawalera królewsko-pruskiego orderu orła czerwonego klasy I. z liściem dębowym, koroną i berłem, Kawalera wielkiego krzyża ces.-austriackiego orderu Ś. Szczepana i t. d. i t. d.

Rzeczni Pełnomocnicy po zamianie pełnomocnictw za dostateczne uznanych, zgodzili się w następujących punktach:

I.

Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość i Jego Królewska Mość Król Pruski gwarantują Sobie wzajemnie posiadanie Swoich krajów tak niemieckich, jakoteż nie niemieckich, tak iż każda napaść wymierzona na obręb krajów Jednego, z jakdokolwiekby ona pochodziła, uważaną będzie przez Drugiego także jako przedsięwzięcie nieprzyjacielskie, wymierzone przeciw własnym Swym krajom.

II.

Również uważają się dostojni kontrahenci za obowiązanych bronić praw i interesów Niemiec przeciw wszelkim możliwym uszczerbkom, i uznają się obowiązany do wspólnego odparcia wszelkiego napadu na jakąbądź część Swych krajów nawet wtenczas, gdy Jeden z nich w porozumieniu z Drugim dla obrony interesów niemieckich czynnie wystąpić będzie spowodowanym.

überzeugt von dem hohen Verufe der, an der Schwelle einer unheilvollen Zukunft, dem mit Allerhöchst Ihren beiderseitigen Staaten eng vereinten Deutschland im Interesse der europäischen Wohlfahrt obliegt,

haben beschlossen, Sich für die Dauer des zwischen Rußland einer- und der Türkei, England und Frankreich andererseits ausgebrochenen Krieges zu einem Schutz- und Trug-Bündniß zu vereinigen, und zu dessen Abschluß die nachstehenden Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich:

Allerhöchst Ihren wirklichen geheimen Rath, Feldzeugmeister und General-Quartiermeister der Armee, Heinrich Freiherrn von Hess, Kommandeur des kaiserlich-österreich. milit. Marien-Theresien-Ordens, Großkreuz des kaiserlich-österreich. Leopold-Ordens, Ritter des königlich-preussischen schwarzen-Adlerordens u. u., und

Allerhöchst Ihren wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am königlich-preussischen Hofe, Friedrich Grafen von Thun-Hohenstein, Großkreuz des kaiserlich-österreich. Leopold-Ordens, Ritter des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens 1. Klasse u. u.; und

Seine Majestät der König von Preußen:

Allerhöchst Ihren Minister-Präsidenten und Minister der auswärtigen Angelegenheiten, Otto Theodor Freiherrn von Manteuffel, Ritter des königlich-preussischen rothen-Adler-Ordens 1. Klasse mit Eichenlaub, Krone und Scepter, Großkreuz des kaiserlich-österreich. St. Stephan-Ordens u. u.

Dieselben sind, nach Austausch ihrer genügend befundenen Vollmachten, über folgende Punkte übereingekommen:

I.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät und Seine Majestät der König von Preußen garantiren Sich gegenseitig den Besitz ihrer deutschen und außer-deutschen Länder, so daß jeder auf das Ländergebiet des Einen gerichtete Angriff, woher er auch komme, auch von dem Andern als ein, gegen das eigene Gebiet gerichtetes feindliches Unternehmen angesehen werden wird.

II.

In gleicher Weise halten Sich die hohen Kontrahenten für verpflichtet, die Rechte und Interessen Deutschlands gegen alle und jede Beeinträchtigung zu schützen, und betrachten Sich demnach zur gemeinsamen Abwehr jedes Angriffes auf irgend einen Theil Ihrer Gebiete auch in dem Falle als verbunden, wenn einer derselben im Einverständnis mit dem Andern zur Wahrung deutscher Interessen aktiv vorzugehen Sich veranlaßt findet.

Porozumienie się co do tego, kiedy ten właśnie wspomniony przypadek nastąpi, jakoteż co do wielkości pomocy, jaka wtenczas udzielona być ma, będzie przedmiotem osobnej konwencji, uważanej jako integrująca część obecnego traktatu.

III.

Ażebym warunkom zawartego między Sobą traktatu odpornego i zaczepnego dodać należytej rękojmi i mocy, zobowiązują się obydwa Państwa Niemieckie pierwszego rzędu w razie potrzeby, stosownie do epok między sobą oznaczyć się mających, i na punktach, które wskazanemi będą, utrzymywać część Swojej siły wojennej w stanie gotowości do boju. Co do czasu, ilości i sposobu ustawienia wojsk rzeczonych, nastąpi również szczegółowe porozumienie się.

IV.

Dostojne strony kontrahujące zaproszą wszystkie Rządy Związku Niemieckiego, aby przystąpiły do niniejszego traktatu, z tym dodatkiem, iż zobowiązania Związkowe, przewidziane w art. 47. aktu końcowego wiedeńskiego, przyjmą tę rozciągłość, której wymaga traktat niniejszy.

V.

Żadna z wysokich stron kontraktujących nie wejdzie, jak długo niniejszy traktat trwa, w osobny układ z innemi Mocarstwami, któryby z zasadami niniejszego traktatu nie był w najzupełniejszej zgodzie.

VI.

Niniejszy traktat przedłożonym będzie jak najspieszniej do ratyfikacyi Najwyższych Monarchów.

Działo się w Berlinie dnia 20. Kwietnia 1854. r.

Henryk Baron Hess m. p. (LS) **Fr. Thun** m. p. (LS)

Oton Teodor Baron Manteuffel m. p. (LS)

My, po rozpoznaniu wszystkich postanowień niniejszego traktatu, przyjmujemy i zatwierdzamy takowy, i przyrzekamy Naszém cesarskiém słowem za Siebie, jakoteż za Następców Naszych, iż takowy w całej osnowie swojej wiernie wypełnimy, i wypełnić każemy.

Dla zatwierdzenia tego podpisaliśmy własnoręcznie niniejszy dokument, i kazaliśmy na nim wycisnąć Naszę pieczęć cesarską.

Die Verständigung über den Eintritt des eben bezeichneten Falles, sowie über den Umfang der alsdann zu gewährenden Hilfeleistung, wird den Gegenstand einer besonderen und als integrierender Theil des vorliegenden Vertrages zu betrachtenden Uebereinkunft bilden.

III.

Um den Bedingungen Ihres eingegangenen Schuß- und Truß-Bündnisses auch die gehörige Gewähr und Kraft zu geben, verbinden sich die beiden deutschen Großmächte, im Falle des Bedarfes, nach unter sich zu bestimmenden Epochen und auf zu bestimmenden Punkten, einen Theil ihrer Streitmacht in voller Kriegsbereitschaft zu halten. Ueber die Zeit, den Umfang und die Art der Aufstellung dieser Streitkräfte wird ebenfalls eine besondere Festsetzung erfolgen.

IV.

Die hohen kontrahirenden Theile werden sämtliche deutsche Bundes-Regierungen einladen, diesem Bündnisse beizutreten, mit der Maßgabe, daß die durch Art. 47 der Wiener-Schlussakte vorgesehene bundesrechtliche Verpflichtungen für die beitretenden Staaten diejenige Ausdehnung annehmen, die der gegenwärtige Vertrag vorbedingt.

V.

Keiner der beiden hohen kontrahirenden Theile wird während der Dauer dieses Bündnisses irgend ein Separat-Bündniß mit anderen Mächten eingehen, welches mit den Grundlagen des gegenwärtigen Vertrages nicht in der vollsten Uebereinstimmung stehen würde.

VI.

Gegenwärtige Uebereinkunft soll sobald als möglich zur Ratifikation der Allerhöchsten Souveräne gelangen.

Geschehen zu Berlin den 20. April 1854.

Heinrich Freih. v. Heß m. p. (LS)

F. Thun m. p. (LS)

Freih. Otto Theodor Mantuffel m. p. (LS)

so haben Wir, nach Prüfung sämtlicher Bestimmungen dieses Vertrages, denselben gutgeheißen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet und selber Unser kaiserliches Inseigel beidrucken lassen.

Działo się w Naszém główném i stołeczném mieście Wiedniu dnia dwudziestego ósmego Kwietnia roku pańskiego Tysiąc ósmset pięćdziesiątego czwartego, Naszego panowania w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Z najwyższego rozkazu

Jego C. K. Apostolskiej Mości:

Ludwik de Biegeleben m. p.

Radca nadworny i ministeryalny.

183.

Artykuł dodatkowy do traktatu odpornego i zaczepnego, zawartego między Austryą i Prusami, dnia 20. Kwietnia 1854. r.,

(Dziennik praw Państwa, część LXIII. nr. 178., wydana dnia 14. Lipca 1854.).

**My Franciszek Józef Piérwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d. i t. d.

czynimy wiadomo, i zeznajemy niniejszém:

Gdy między Pełnomocnikiem Naszym i Pełnomocnikiem Jego Król. Mości Króla Pruskiego równocześnie z zawartym w Berlinie, w dniu 20. bieżącego miesiąca, a przez Nas na dniu dzisiejszym ratyfikowanym traktatem głównym, i odnośnie do artykułu drugiego onegoż zawartą i podpisaną została dalsza konwencya w jednym artykule objęta, która brzmi dosłownie, jak następuje:

So geschehen in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am acht und zwanzigsten April im Jahre des Heils, Eintausend achthundert vier und fünfzig, Unserer Reiche im sechsten.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol-Schauenstein m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Seiner k. k. Apostolischen Majestät:

Ludwig von Biegeleben m. p.
Hof- und Ministerialrath.

183.

**Zusatz-Artikel zu dem Schutz- und Trug-Bündnisse zwischen
Oesterreich und Preußen vom 20. April 1854,**

(im Reichs-Gesetzblatte LXIII. Stück, Nr. 178, ausgegeben am 14. Juli 1854),

Wir Franz Joseph der Erste,
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;
König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedig's, von
Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien;
Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen,
Salzburg, Steier, Kärnthén, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-
Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefür-
steter Graf von Habsburg und Tirol &c. &c.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unserem Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königs von Preußen gleichzeitig mit dem zu Berlin am 20. dieses Monates abgeschlossenen und am heutigen Tage von Uns genehmigten Hauptvertrage und in Beziehung auf den zweiten Artikel desselben eine weitere in Einem Zusatz-Artikel bestehende Uebereinkunft abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welche wörtlich lautet, wie folgt:

Stosownie do postanowienia, objętego w artykule II. traktatu, zawartego w dniu dzisiejszym między Jego Ces. Mością Najjaśniejszym Cesarzem Austrii i Jego Król. Mością Najjaśniejszym Królem Pruskim, w przedmiocie połączenia się w związek odporny i zaczepny, bliższe porozumienie się co do tego przedmiotu, kiedy nastąpi przypadek, w którym czynne wystąpienie Jednej z wysokich stron kontraktujących pociągnie za sobą dla Drugiej obowiązek do wspólnej obrony krajów obustronnych, stanowić ma przedmiot szczegółowej konwencji, uważanej za część integrującą traktatu głównego.

Ich Ces. i Król. Moście nie mogli się wzbronić téj uwagi, iż trwanie nieograniczone okupacyi krajów, nad niższym Dunajem położonych, pod panowaniem Porty Otomańskiej zostających, przez wojska ces. rosyjskie zagrażałoby interesom politycznym, moralnym i materyalnym całego Związku Niemieckiego, zatem także i Państw Ich własnych, a to w tém wyższym stopniu, im dalej Rosya rozciąga swoje operacye wojenne w obrębie krajów tureckich. Najwyższe Dwory Austryacki i Pruski zgadzają się w tém życzeniu, ażeby ile możności uniknąć wszelkiego udziału w wojnie z jedną strony między Rosyą, a z drugiej między Turcyą, Francyą i Wielką Brytanią wybuchłej, i starać się dopomóc do przywrócenia powszechnego spokoju. W szczególności uważają One oświadczenia uczynione w najnowszym czasie w Berlinie ze strony Dworu Petersburskiego, według których Rosya zdaje się uważać za uchyloną pierwotną przyczynę okupacyi Księstw, przez koncesye, które chrześcijańskim poddanym Porty już uczynione, i w najbliższej przyszłości obiecane zostały, jako ważny element pacyfikacyi, i z żalem by im przyszło odmówić takowemu dalszego praktycznego wpływu. Mają przeto nadzieję, iż oświadczenia powrotne gabinetu Petersburskiego na posłane tamże w dniu 8. Kwietnia propozycye pruskie, podadzą im wymaganą rękojmię, iż wojska rosyjskie wkrótce z krajów tureckich nazad się cofną. Na przypadek zaś, iż ta nadzieja by zawiodła, mianowani Pełnomocnicy, to jest:

Ze strony Jego Ces. Mości Najjaśniejszego Cesarza Austrii

Jego Ces. Mości rzeczywisty tajny Radea, Feldecygmaister i Naczelnik kwartmistrzowstwa armii Henryk Baron Hess i t. d. i t. d., tudzież

Jego Ces. Mości rzeczywisty tajny Radea i Szambelan, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister na Dworze królewsko-pruskim, Fryderyk hrabia Thun-Hohenstein i t. d. i t. d.

Ze strony Jego Król. Mości, Najjaśniejszego Króla Pruskiego,

Jego Król. Mości Prezydent Ministrów i Minister Spraw Zewnętrznych Oton Teodor Baron Manteuffel i t. d. i t. d.

Nach der Bestimmung des Artikel II. des am heutigen Tage zwischen Seiner Majestät dem Kaiser von Oesterreich und Seiner Majestät dem Könige von Preußen abgeschlossenen Vertrages, wegen Errichtung eines Schutz- und Trug-Bündnisses, soll die nähere Verständigung über den Eintritt des Falles, in welchem ein aktives Vorgehen des Einen der hohen kontrahirenden Theile für den Anderen die Verpflichtung zu gemeinsamer Vertheidigung des beiderseitigen Gebietes begründen wird, den Gegenstand einer besonderen als integrierender Theil des Hauptvertrages zu betrachtenden Vereinbarung bilden.

Ihre Majestäten haben sich der Erwägung nicht entziehen können, daß die unbestimmte Fortdauer der Besetzung der unter der Hoheit der ottomanischen Pforte stehenden Länder an der unteren Donau durch kaiserlich-russische Truppen die politischen, moralischen und materiellen Interessen des gesammten deutschen Bundes, und also auch Ihrer eigenen Staaten, und zwar in einem um so höheren Grade gefährden würde, je weiter Rußland seine Kriegsoperationen auf türkischem Gebiete ausdehnt. Die Allerhöchsten Höfe von Oesterreich und Preußen sind in dem Wunsche einig, jede Theilnahme an dem zwischen Rußland einerseits, der Türkei, Frankreich und Großbritannien andererseits ausgebrochenen Kriege wo möglich vermeiden, und zugleich zur Wiederherstellung des allgemeinen Friedens beitragen zu können. Insbesondere betrachten Sie die neuerlich von dem Hofe von St. Petersburg in Berlin gegebenen Erklärungen, wonach Rußland die ursprüngliche Ursache zur Besetzung der Fürstenthümer durch die nunmehr den christlichen Unterthanen der Pforte gemachten und in nahe Aussicht gestellten Zugeständnisse als beseitiget anzusehen scheint, als ein wichtiges Element der Pazifikation, welchem sie einen weiteren praktischen Einfluß nur mit Bedauern versagt sehen könnten. Sie hoffen daher, daß die zu erwartenden Rückäußerungen des Petersburger Kabinetes auf die unter dem 8. April dorthin abgegangenen preussischen Vorschläge Ihnen die erforderliche Gewähr für ein baldiges Zurückziehen der russischen Truppen vom türkischen Gebiete darbieten werden. Für den Fall jedoch, daß diese Hoffnung getäuscht werden sollte, haben die ernannten Bevollmächtigten, nämlich:

Von Seite Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich,

Allerhöchst Ihr wirklicher geheimer Rath, Feldzeugmeister und General-Quartiermeister der Armee, Heinrich Freiherr von Hess ic. ic., und

Allerhöchst Ihr wirklicher geheimer Rath und Kämmerer, außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister am königlich-preussischen Hofe, Friedrich Graf von Thun-Hohenstein ic. ic., und

Von Seite Seiner Majestät des Königes von Preußen,

Allerhöchst Ihr Minister-Präsident und Minister der auswärtigen Angelegenheiten, Otto Theodor Freiherr von Manteuffel ic. ic.

zawarli następujący bliższy układ co do tego przedmiotu, kiedy nastąpi przypadek, wskazany w wyżej wspomnionym artykule II. traktatu przymierza z dnia dzisiejszego.

A r t y k u ł j e d y n y .

Rząd cesarsko-austriacki także z swój strony uczyni przedstawienia Dworowi cesarsko-rosyjskiemu w tym celu, żeby uzyskać od Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Rosyi potrzebne rozkazy, aby powstrzymany został wszelki dalszy postęp Jego armii w krajach tureckich, tudzież, aby zażądać od Jego Cesarzkiej Mości pewnych przyrzeczeń, iż Księstwa Naddunajskie w krótkim czasie opuszczone będą, Rząd pruski zaś popierać będzie jak najusilniej powyższe przedstawienia powtórnie, z uwagą na propozycye Swoje, które już był przesłał do Petersburga.

Jeżeli, czego się nie spodziewa, odpowiedź cesarsko-rosyjskiego Dworu na te kroki gabinetów berlińskiego i wiedeńskiego będzie tego rodzaju, iż nie da im zupełnego zaspokojenia co do wspomnianych dwóch punktów, wówczas środki, których użyje Jedna z stron kontraktujących dla osiągnięcia onychże, padną pod zastosowanie postanowień artykułu II. traktatu odpornego i zaczepnego, zawartego w dniu dzisiejszym, tak dalece, iż wszelki napad nieprzyjacielski na kraje Jednego z obydwóch wysokich Mocarstw kontraktujących, odpartym będzie przez Drugie wszelkimi siłami wojskowemi, które ma do dyspozycji.

Warunkiem zaczepnego działania stron obydwóch byłoby dopiero wcielenie Księstw, jakoteż napad albo przejście Bałkanu ze strony Rosyi.

Niniejsza konwencya przedłożoną będzie do ratyfikacyi Najwyższych Monarchów wraz z powyższ wspomnionym traktatem.

Działo się w Berlinie dnia 20. Kwietnia 1854. r.

Henryk Baron Hess m. p. (LS) **Fr. Thun** m. p. (LS)

Oton Teodor Baron Manteuffel m. p. (LS)

My niniejszą konwencyę po uczynioném jój rozpoznaniu, również przyjmujemy i zatwierdzamy, przyrzekając oraz Naszém cesarskiém słowem za Siebie i Następców Naszych, iż takową w całej swój osnowie dopełnimy, i dopełnić każemy.

Dla potwierdzenia tegoż podpisaliśmy własnoręcznie niniejszy dokument, i kazaliśmy wycisnąć na nim Naszą pieczęć cesarską.

die folgende nähere Verabredung über den Eintritt des, im vorerwähnten Artikel II. des Allianz-Vertrages vom heutigen Tage bezeichneten Falles getroffen.

Einziger Artikel.

Die kaiserlich-österreichische Regierung wird auch Ihrerseits an den kaiserlich-russischen Hof eine Eröffnung zu dem Zwecke richten, um von Seiner Majestät dem Kaiser von Rußland die nöthigen Befehle zu erwirken, damit sofort jedem weiteren Vorrücken Seiner Armee auf türkischem Gebiete Einhalt geschehe, sowie um vollgiltige Zusicherungen wegen baldiger Räumung der Donau-Fürstenthümer von Seiner Majestät zu begehren, und die preussische Regierung wird diese Eröffnungen, mit Rücksicht auf ihre bereits nach St. Petersburg gegangenen Vorschläge, wiederholt auf das Nachdrücklichste unterstützen.

Ist die auf diese Schritte der Kabinete von Berlin und Wien erfolgende Antwort des kaiserlich-russischen Hofes wider Verhoffen von der Art, daß sie Ihnen nicht volle Beruhigung über die erwähnten beiden Punkte gewährt, so werden die von Einem der kontrahirenden Theile zur Erreichung derselben zu ergreifenden Maßregeln unter die Bestimmung des Artikel II. des am heutigen Tage abgeschlossenen Schutz- und Trug-Bündnisses mit der Maßgabe fallen, daß jeder feindliche Angriff auf das Gebiet Einer der beiden hohen kontrahirenden Mächte von der Anderen mit allen dieser zu Gebote stehenden militärischen Kräften abgewehrt wird.

Ein offensives beiderseitiges Vorgehen aber würde erst durch eine Inkorporazion der Fürstenthümer, sowie durch einen Angriff oder Uebergang des Balkans von Seiten Rußlands bedingt.

Die gegenwärtige Uebereinkunft soll der Ratifikation der Allerhöchsten Souveräne, gleichzeitig mit dem obenerwähnten Vertrage, unterzogen werden.

Geschehen zu Berlin den 20. April 1854.

Heinrich Freih. v. Hess m. p.

Fr. Thun m. p.

Freih. Otto Theodor Mantensffel m. p.

so haben Wir diese Uebereinkunft nach vorgenommener Prüfung gleichfalls gutgeheißen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger dieselbe ihrem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet, und selber Unser kaiserliches Inseigel beifügen lassen.

Działo się w Naszém główném i stołeczném mieście Wiedniu, dnia dwudziestego ósmego Kwietnia, roku pańskiego tysiąc ósmset pięćdziesiątego czwartego, Naszego panowania w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Mr. Buol-Schauenstein m. p.

Z najwyższego rozkazu
Jego C. K. Apostolskiej Mości:

Ludwik de Biegeleben m. p.
Radca nadworny i ministeryalny.

184.

**Konwencya zawarta między Austryą i Portą Otomańską
w dniu 14. Czerwca 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część LXIII. nr. 179., wydana dnia 14. Lipca 1854.),

w celu doprowadzenia do tego, żeby wojska obce opuściły Księstwa Naddunajskie, i w celu przywrócenia stanu prawnego w takowych.

**My Franciszek Józef Piérwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi,
Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi;
Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi,
Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki
Książę Siedmiogradu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habs-
burga i Tyrolu i t. d. i t. d.**

Czynimy niniejszém wiadomo wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tém zależy:

So geschehen in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am acht und zwanzigsten April im Jahre des Heils Eintausend achthundert vier und fünfzig, Unserer Reiche im sechsten.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol-Schauenstein m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Seiner k. k. Apostolischen Majestät:

Ludwig von Biegeleben m. p.
Hof- und Ministerialrath.

184.

Konvention,

abgeschlossen zwischen Oesterreich und der ottomanischen Pforte am 14. Juni 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte LXIII. Stück, Nr. 179, ausgegeben am 14. Juli 1854),

zur **Bewerkstelligung der Räumung der Donaufürstenthümer von Seite der fremden Armee und der Wiederherstellung des gesetzlichen Zustandes in denselben.**

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Gdy między Pełnomnikiem Naszym i Pełnomocnikiem Najjaśniejszego i Najpotężniejszego Cesarza Turków w Boyadschi - Koey, blisko Konstantynopola, dnia 14. Czerwca bieżącego roku, w przedmiocie, jakim sposobem w razie potrzeby, nawet zapomocą wojsk Naszych, Księstwa tak zwane Naddunajskie od wojsk rosyjskich uwolnione być mają, zawartą została konwencya następującej treści:

Tekst pierwotny.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, reconnaissant pleinement, que l'existence de l'Empire Ottoman dans ses limites actuelles est nécessaire au maintien de l'équilibre entre les Etats de l'Europe, et que nommément l'évacuation des Principautés Danubiennes est une des conditions essentielles de l'intégrité de cet Empire, étant de plus prête à concourir par les moyens à Sa disposition, aux mesures propres à assurer le but du concert établi entre Son Cabinet et les hautes Cours représentées à la conférence de Vienne;

Sa Majesté Impériale le Sultan de Son côté, ayant accepté cette offre de concours faite amicablement par Sa Majesté l'Empereur d'Autriche;

il a paru convenable de conclure une convention afin de régler la manière, dont le concours en question sera effectué.

Dans ce but, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche et Sa Majesté Impériale le Sultan ont nommé pour être Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Monsieur le Baron Charles de Bruck, Conseiller intime de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Son Interne et Ministre plénipotentiaire près

Przekład.

Najjaśniejszy Pan Cesarz Austrii, uznając w zupełności, iż byt Państwa Turckiego w teraźniejszych granicach swoich potrzebnym jest do utrzymania równowagi między Państwami europejskimi, i że ustąpienie z Księstw Naddunajskich jest jednym z koniecznych warunków tegoż Państwa, oprócz tego będąc gotowym, przyczynić się do środków, zdolnych ubezpieczyć cel umówiony wspólnie między Jego Gabinetem i Dworami na konferencyi wiedeńskiej reprezentowanemi;

gdy Jego Cesarska Mość Sultan ze swęj strony przyjął tę pomoc, ofiarowaną mu uprzejmie przez Jego C. Mość Najjaśniejszego Cesarza Austriackiego,

uznaném było za stosowne zawrzeć konwencyę, i oznaczyć sposób, w jaki wspomniana pomoc udzieloną być ma.

W tym celu Jego C. Mość Najjaśniejszy Cesarz Austriacki i Jego Ces. Mość Sultan mianowali Pełnomocnikami swymi, a to:

Jego Ces. Mość Cesarz Austrii mianował Pana Barona de Bruck, tajnego Radcę Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, Swego Internuncjusza i Pełnomocnego Ministra u Wysokiej Porty

Inita a Nostro cum Serenissimi ac Potentissimi Turcarum Imperatoris Plenipotentiario in Boyadschi-Koey, prope Constantinopolim, die 14. Junii anni, quem agimus, super modo, quo, si necesse fuerit, intercedente etiam Nostro exercitu, principatus (ut vocant) Danubii a russicis copiis liberarentur, conventione tenoris sequentis:

U e b e r s e t z u n g .

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, in vollem Maße anerkennend, daß das Bestehen des osmanischen Reiches in seinen gegenwärtigen Grenzen zur Aufrechterhaltung des Gleichgewichtes unter den europäischen Staaten nothwendig, und daß namentlich die Räumung der Donaufürstenthümer eine der wesentlichen Bedingungen der Integrität dieses Reiches ist; überdies bereit durch die zu Seiner Verfügung stehenden Mittel, zu den Maßregeln beizutragen, welche geeignet sind, den Zweck der, zwischen Seinem Kabinete und den, bei der Wiener Konferenz vertretenen hohen Höfen bewirkten Uebereinstimmung sicher zu stellen;

nachdem Seine kaiserliche Majestät der Sultan Seiner Seits dieses von Seiner Majestät dem Kaiser von Oesterreich freundschaftlich gemachte Anerbieten der Mitwirkung angenommen hat,

ist es für angemessen erachtet worden, eine Konvention abzuschließen, und die Art und Weise festzustellen, in welcher die fragliche Mitwirkung stattfinden wird.

Zu diesem Ende haben Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich und Seine kaiserliche Majestät der Sultan zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich den Herrn Karl Freiherrn von Brucl-geheimen Rath Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät, Seinen Internuntius und bevollmächtigten Minister bei der hohen ottomanischen Pforte, Großkreuz des kaiserlichen Leopold-Ordens, Ritter des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone 1. Klasse u. u. u.,

la Sublime Porte Ottomane, Grand-Croix de l'ordre impérial de Léopold, Chevalier de l'ordre impérial de la couronne de fer de première classe etc. etc. etc.

et Sa Majesté Impériale le Sultan, Moustapha Réchid Pacha, Ex-Grand-Vezir et actuellement Son Ministre des affaires étrangères, décoré de l'ordre impérial de Medjidié de première classe etc. etc. etc.

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche S'engage d'épuiser tous les moyens de négociation et autres pour obtenir l'évacuation des Principautés Danubiennes par l'armée étrangère, qui les occupe et d'employer même, en cas de besoin, le nombre de troupes nécessaire pour atteindre ce but.

Article 2.

Il appartiendra, pour ce cas exclusivement au Commandant en Chef impérial de diriger les opérations de son armée. Celui-ci aura toutefois soin d'informer en temps utile le Commandant en Chef de l'armée ottomane de ses opérations.

Article 3.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche prend l'engagement de rétablir, d'un commun accord avec le gouvernement ottoman, dans les principautés autant que possible l'état des choses légal, tel

Otomańskięj, Kawalera wielkiego-krzyża cesarskiego orderu Leopolda, Kawalera cesarskiego orderu korony żelaznej klasy I. i t. d. i t. d. i t. d.

zaś Jego Ces. Mość Sułtan mianował Mustafę Reszyda Baszę, byłego Wielkiego-Wezyra a obecnie Swego Ministra Spraw Zagranicznych, mającego order cesarski Medszydze klasy I. i t. d. i t. d. i t. d.

którzy po zamianie swoich pełnomocnictw, w należytej formie wystawionych, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryacki przyjmuje obowiązek wyczerpać wszelkie środki w drodze układów i innym sposobie, ażeby uzyskać ustąpienie z Księstw Naddunajskich obecnej armii, która takowe obsadziła, a nawet w razie potrzeby użyć do tego celu potrzebnej ilości wojska.

Artykuł 2.

W takim przypadku cesarski Wódz Naczelny wyłącznie kierować będzie operacyami armii swojej. Jednakże staraniem jego będzie, zawiadomić wcześniej o operacyach swoich Naczelnego Wodzina armii otomańskiej.

Artykuł 3.

Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Cesarz Austryacki przyjmuje zobowiązanie w porozumieniu z Rządem Otomańskim, przywrócić ile możności w Księstwach Naddunajskich stan prawny taki,

und Seine kaiserliche Majestät der Sultan Mustapha Reschid Pascha, Groß-Bezirk und gegenwärtig Seinen Minister der auswärtigen Angelegenheiten, Inhaber des kaiserlichen Ordens Medschidié 1. Klasse u. u. u.

welche nach Auswechslung ihrer in gehöriger Form befundenen Vollmachten über die folgenden Artikel übereingekommen sind:

Artikel 1.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich macht sich verbindlich, alle Mittel im Wege der Unterhandlung und auch sonst zu erschöpfen, um die Räumung der Donau-Fürstenthümer von Seite der fremden Armee, welche dieselben besetzt hält, zu bewirken, und nöthigenfalls selbst die zur Erreichung dieses Zweckes erforderliche Truppen-Anzahl zu verwenden.

Artikel 2.

Für diesen Fall wird dem kaiserlichen Ober-Kommandanten ausschließlich die Leitung der Operationen seiner Armee zustehen. Derselbe wird jedoch Sorge tragen, den Ober-Kommandanten der ottomanischen Armee rechtzeitig von seinen Operationen zu verständigen.

Artikel 3.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich übernimmt die Verpflichtung, im Einvernehmen mit der ottomanischen Regierung in den Donau-Fürstenthümern so viel als möglich den gesetzlichen Zustand herzustellen, wie selber aus den von der hohen Pforte in Bezug auf die Verwaltung dieser Länder zugesicherten Privilegien hervorgeht. Die auf diese Weise wiedereingesetzten Lokalbehörden werden jedoch ihre Wirksamkeit

qu'il résulte des privilèges assurés par la Sublime Porte relativement à l'administration de ces pays. Les autorités locales ainsi reconstituées ne pourront toutefois pas étendre leur action jusqu'à vouloir exercer un contrôle sur l'armée impériale.

Article 4.

La Cour Impériale d'Autriche s'engage en outre à n'entrer vis-à-vis de la Cour Impériale de Russie dans aucun plan d'accommodement, qui n'aurait pas pour point de départ les droits souverains de Sa Majesté Impériale le Sultan ainsi que l'intégrité de Son Empire.

Article 5.

Dès que le but de la présente convention aura été atteint par la conclusion d'un traité de paix entre la Sublime Porte et la Cour de Russie, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche prendra aussitôt des arrangemens pour retirer, dans le plus bref délai possible, Ses forces du territoire des principautés. Les détails concernant la retraite des troupes autrichiennes formeront l'objet d'une entente spéciale avec la Sublime Porte.

Article 6.

Le Gouvernement d'Autriche s'attend à ce que les autorités des pays occupés temporairement par les troupes impériales leur prêteront toute aide et facilité tant pour leur marche, leur logement ou campement, que pour leur subsistance et celle de leurs chevaux et pour leurs communications. Le Gouvernement Autri-

jaki wynika z przywilejów nadanych ze strony Wysokiej Porty pod względem administracyi tychże krajów. W taki sposób przywrócone władze miejscowe nie będą mogły wszakże rozciągnąć czynności swoich tak dalece, żeby mogły wykonywać jakąkolwiek kontrolę nad armią cesarską.

Artykuł 4.

Dwór cesarsko-austriacki zobowiązuje się oprócz tego, nie wchodzić z Dworem cesarsko-rosyjskim w żaden układ, któryby nie miał za zasadę praw majestatu Jego ces. Mości Sultana i całości Państwa Jego.

Artykuł 5.

Jak skoro osiągnięty zostanie cel uiniejszej konwencji przez zawarcie pokoju między Wysoką Portą i Dworem rosyjskim, Jego Ces. Mość Cesarz Austriacki natychmiast poczyni kroki, ażeby zbrojne siły Swoje w jak najkrótszym terminie usunąć z obrębu Księstw. Szczegóły dotyczące się odwrotu wojsk austriackich będą przedmiotem osobnego układu z Wysoką Portą.

Artykuł 6.

Rząd austriacki oczekuje, iż władze krajów, obsadzonych do czasu przez wojska cesarskie, dodadzą im wszelkiej pomocy i ułatwienia tak co się tycze marszu, kwaterowania i obozowania takowych, jakoteż pod względem utrzymania ich, i ich koni, i środków komunikacyi. Rząd austriacki oczekuje ró-

nicht so weit ausdehnen können, um über die kaiserliche Armee irgend eine Kontrolle auszuüben.

Artikel 4.

Der kaiserlich-österreichische Hof verpflichtet sich außerdem, sich mit dem kaiserlich-russischen Hofe in keinen Vergleich einzulassen, welcher nicht die souveränen Rechte Seiner kaiserlichen Majestät des Sultans und die Integrität Seines Reiches zum Ausgangspunkte hätte.

Artikel 5.

Sobald der Zweck der gegenwärtigen Konvention durch den Abschluß eines Friedens-Vertrages zwischen der hohen Pforte und dem russischen Hofe erreicht ist, wird Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich sogleich Vorkehrungen treffen, um Seine Streitkräfte in möglichst kurzer Frist vom Gebiete der Fürstenthümer zurückzuziehen. Die Einzelheiten in Betreff des Rückzuges der österreichischen Truppen werden den Gegenstand eines besonderen Einverständnisses mit der hohen Pforte bilden.

Artikel 6.

Die österreichische Regierung erwartet, daß die Behörden der, zeitweilig durch die kaiserlichen Truppen besetzten Länder, denselben alle Hilfe und Erleichterung, sowohl in Bezug auf ihren Marsch, ihre Einquartierung oder Lagerung, als auf ihren Unterhalt und jenen ihrer Pferde, sowie auf ihre Kommunikationsmittel, leisten werden. Die österreichische Regierung hegt ingleichen die Erwartung, daß man jedem auf Erfordernisse des Dienstes bezüglichen, von den österreichischen Kommandanten, entweder an die ottomanische Regierung durch die kaiserliche Internanziaten zu Konstantinopel, oder direkt an die Lokalbehörden gerichteten Verlangen Genüge leisten werde, wenn nicht überwiegende Gründe die Vollziehung unmöglich machen.

chien s'attend pareillement à ce que l'on fera droit à toute demande relative aux besoins du service, adressée par les Commandans Autrichiens, soit au Gouvernement Ottoman par l'Internonciature impériale à Constantinople, soit directement aux autorités locales, à moins que des raisons majeures n'en rendent la mise à exécution impossible.

Il est entendu, que les Commandans de l'armée impériale veilleront au maintien de la plus stricte discipline parmi leurs troupes, et respecteront et feront respecter les propriétés, de même que les lois, le culte et les usages du pays.

Article 7.

La présente convention sera ratifiée, et les ratifications seront échangées à Vienne dans l'espace de quatre semaines ou plutôt, si faire se peut, à partir du jour de la signature.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée, et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double pour un seul et même effet à Boyadji-Keuy, le quatorze Juin, mil huit cent cinquante quatre.

(signé) v. Bruck. (L. S.) (signé) Réchid. (L. S.) (podp.) Bruk. (L. S.) (podp.) Reszyd. (L. S.)

wnieź, iż każdemu żądaniu, odnoszącemu się do potrzeb służby, uczynionemu ze strony Komendantów austriackich, albo do Rządu otomańskiego przez cesarską Internuncyaturą w Konstantynopolu, albo wprost do władz miejscowych, zadość się stanie, jeżeli przeważne przyczyny wypełnienia takiego żądania nie uczynią niepodobnym.

Rozumié się samo przez się, że Komendanci armii cesarskiej czuwać będą nad zachowaniem najściślej szej karności między wojskiem swoim, tudzież iż szanować będą, i szanować każą własność i ustawy, obrzędy religijne i zwyczaje krajowe.

Artykuł 7.

Niniejsza konwencya będzie ratyfikowaną, a zamiana ratyfikacyj nastąpi w Wiedniu w przeciągu czterech tygodni, od dnia podpisu licząc, albo ile możności jeszcze wcześniej.

W dowód czego wspomnieni Pełnomocnicy podpisali takową, i wycisnęli na niej pieczęcie swoje.

My przejrzawszy i rozważywszy wszystkie artykuły niniejszej konwencyi i każdy z osobna, oświadczamy, iż wszystkie i każdy szczegółowo przyjmujemy i potwierdzamy, przyrzekając słowem Naszém cesarskiém, iż wszystko, cokolwiek obejmują, ściśle wykonać rozkażemy.

Dla większej wiary i wagi podpisaliśmy niniejszy dokument ratyfikacyjny własną ręką Naszą, i kazaliśmy przytwierdzić na nim większą pieczęć Naszą.

Es ist selbstverständlich, daß die Kommandanten der kaiserlichen Armee über die strengste Mannszucht unter ihren Truppen wachen, und daß sie das Eigenthum sowie die Geseze, den Kultus und die Gebräuche des Landes achten und denselben Achtung verschaffen werden.

Artikel 7.

Die gegenwärtige Konvention wird ratifizirt und die Ratifikationen werden zu Wien innerhalb vier Wochen, vom Tage der Unterzeichnung an gerechnet, oder wo möglich früher, ausgewechselt werden.

Urkund dessen haben die respektiven Bevollmächtigten dieselbe unterzeichnet und ihre Insignien beigedrückt.

Ausgefertiget in duplo, jedoch nur Einmal gültig, in *Bojadshi-Köy*, den 14. Juni 1854.

(gez.) v. Bruck. (L. S.)

(gez.) Meschid. (L. S.)

Nos visis ac perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, omnes et singulos ratos gratosque habere hisce proferimus et declaramus, Verbo Nostro Caesareo promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur, hasce ratificationis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro majori adpenso firmari jussimus.

Dan w Naszém cesarskiém mieście Wiedniu dnia trzydziestego miesiąca Czerwca, roku Tysiąc ósmset pięćdziesiątego czwartego, panowania Naszego w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Z rozkazu

Jego C. K. Apostolskiej Mości:

Ed. de Klezl m. p.

Radca dworu.

185.

Traktat handlowy i żeglunowy między Austryą i Belgią,

podpisany w Brukseli na dniu 2. Maja 1854.,

w ratyfikacjach wymieniony tamże na dniu 8. Czerwca tegoż roku.

(Dziennik praw Państwa, część LXIV. nr. 180., wydana dnia 18. Lipca 1854.).

**My Franciszek Józef Piérwszy,
z Bożój łaski Cesarz Austryacki;**

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmaeyi,
Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi;
Wielki-Książę Krakowski; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi,
Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Górnego i Dolnego Szląska; Wielki
Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawii; Hrabia Habsburga i
Tyrolu i t. d., i t. d.

Czynimy niniejszém wiadomo, i poświadczamy wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tém zależy, co następuje:

Ponieważ między Naszym a Pełnomocnikiem Jego Mości Najjaśniejszego Króla Belgijskiego celem poparcia i podwyższenia obrotu handlowego, między

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die trigesima mensis Junii anno millesimo octingentesimo quinquagesimo quarto, Regnorum Nostrorum sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a Buol-Schauenstein m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae
Apost. Majestatis proprium:

Ed. de Klezl m. p.,
Consiliarius aulicus.

185.

Handels- und Schifffahrtsvertrag zwischen Oesterreich und Belgien.

Unterzeichnet zu Brüssel am 2. Mai 1854.

In den Ratifikationen ausgewechselt ebendasselbst am 8. Juni des gleichen Jahres.

(Im Reichs-Gesetzblatte, LXIV. Stück, Nr. 180, ausgegeben am 18. Juli 1854).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator:
Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habs-
burgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praeser-
tium facimus:

Postquam a Nostro cum Suae Majestatis Regis Belgarum Plenipotentiaro
favendis ac promovendis rebus commercii, inter Utriusque Nostrum ditiones

obustronnemi Naszemi Państwami istniejącego, na dniu 2. bieżącego miesiąca zawartą i podpisaną została w Brukseli konwencya dla handlu i żeglugi z szesnastu artykułów złożona, treści dosłownie w ten sposób opiewającej:

Tekst pierwotny.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohème etc. etc. et Sa Majesté le Roi des Belges, voulant se donner un nouveau gage de l'amitié, qui les unit si heureusement et aider en même temps au développement des relations commerciales entre Leurs États, ont résolu de conclure un traité dans ce but, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohème, le Baron Maximilien de Vrints de Treuenfeld, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges, Commandeur de l'ordre impérial de Léopold, Chevalier honoraire de l'ordre de St. Jean de Jérusalem, Grand'-Croix de l'ordre de Léopold de Belgique, de St. Anne de Russie et du Danebrog, Chambellan de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, et

Sa Majesté le Roi des Belges, le Sieur Henri de Brouckere, Son Ministre d'État et Son Ministre des affaires étrangères, Officier de l'ordre de Léopold, décoré de la croix de fer, Grand'-Croix de l'ordre de la branche Ernestine de Saxe, Grand'-Croix de l'ordre impérial autrichien de Léopold, Chevalier de première classe de l'ordre royal de l'aigle rouge de Prusse, Grand'-Croix de l'ordre des S. S. Maurice et Lazare, de l'ordre

Przekład.

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Austrii, Król Węgierski i Czeski i t. d. i t. d. i Jego Mość Najjaśniejszy Król Belgijski, powodowani życzeniem dania sobie wzajemnie nowego zakładu przyjaźni, która ich tak szczęśliwie łączy, zarazem wyższego rozwinięcia stosunków handlowych między obustronnemi Państwami Swojemi, postanowili w tym celu zawrzeć traktat, i mianowali Pełnomocnikami Swymi, a to:

Jego Mość Najjaśniejszy Cesarz Austriacki, Król Węgierski i Czeski, Barona Maksymiliana Vrints de Treuenfeld, Swego Ambadora nadzwyczajnego i Ministra upelnomocnionego u Jego Mości Króla Belgijskiego, Komandora cesarsko-austriackiego orderu Leopolda, Kawalera honorowego orderu Ś. Jana z Jerozolimy, wielkiego-krzyża orderu belgijskiego Leopolda, rosyjskiego orderu Śtėj Anny i orderu Danebrogskiego, Szambelana Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości; a

Jego Mość Najjaśniejszy Król Belgijski, pana Henryka de Brouckere, Swego Ministra rządowego i Ministra Spraw Zewnętrznych, Oficera orderu Leopolda, posiadacza krzyża żelaznego, Kawalera wielkiego-krzyża orderu domowego sasko-ernestyńskiego, wielkiego-krzyża cesarsko-austriackiego orderu Leopolda, Kawalera królewsko-pruskiego orderu czerwonego orła klasy pierwszej, Kawalera wielkiego-krzyża orderu ŚŚ. Mau-

vigentis, die 2. mensi, quem agimus, Bruxellis conventio in sedecim articulos distributa pro commercio et navigatione inita et signata sit, tenoris ad verbum sequentis:

U e b e r s e t z u n g.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und von Böhmen etc. etc. und Seine Majestät der König der Belgier, von dem Wunsche befehlet, sich gegenseitig ein neues Pfand der Freundschaft zu geben, welche sie so glücklich verbindet und zugleich die Entwicklung der Handelsbeziehungen zwischen Ihren beiderseitigen Staaten zu befördern, haben beschlossen, zu diesem Ende einen Vertrag abzuschließen und haben zu ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und von Böhmen, den Freiherrn Maximilian Wrints von Treuenfeld, Allerhöchst Ihren außerordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei Seiner Majestät dem Könige der Belgier, Kommandeur des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Ehrenritter des Ordens des heil. Johann von Jerusalem, Großkreuz des belgischen Leopold-, des russischen St. Annen- und des Danebrog-Ordens, Kämmerer Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät; und

Seine Majestät der König der Belgier, den Herrn Heinrich von Brouckere, Allerhöchst Ihren Staatsminister und Minister der auswärtigen Angelegenheiten, Offizier des Leopold-Ordens, Beißer des eisernen Kreuzes, Großkreuz des sächsisch-ernestnischen Hausordens, Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Ritter des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens erster Klasse, Großkreuz des St. Mauritius- und Lazarus-Ordens, des königlichen Ordens Karls III., des heil. Georgs-, des portugiesischen Christus-, des parmenesischen St. Ludwigs-Ordens, Kommandeur des niederländischen Löwen-Ordens,

royal de Charles III., de l'ordre de St. Grégoire, de l'ordre du Christ de Portugal, de l'ordre royal de Saint Louis de Parme, Commandeur de l'ordre du Lion Néerlandais;

lesquels, après avoir échangé leurs pleins-pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce entre les sujets des Hautes Parties contractantes, en ce sens, que les mêmes facilités, sécurité et protection, dont jouissent les nationaux, sont garanties des deux parts. En conséquence les sujets respectifs ne payeront point, à raison de leur commerce ou de leur industrie dans les ports, villes ou lieux quelconques des deux Hautes Parties contractantes, soit qu'ils s'y établissent, soit qu'ils y résident temporairement, des droits, taxes ou impôts autres ou plus élevés, que ceux qui se percevront sur les nationaux, et les privilèges, immunités et autres faveurs dont jouiront, en matière de commerce ou d'industrie, d'après les lois et réglemens en vigueur, les sujets de l'une des deux Hautes Parties contractantes, seront communs à ceux de l'autre avec l'obligation de se soumettre aux mêmes lois et réglemens.

La patente dont sont passibles dans les États des deux Hautes Parties contractantes les voyageurs de commerce

rycego i Łazarza, królewskiego orderu Karola III., orderu Ś. Grzegorza, portugalskiego orderu Chrystusa, parmezańskiego orderu Ś. Ludwika, Komandora orderu Iwa niderlandzkiego,

którzy, udzieliwszy sobie wzajemnie pełnomocnictwa swoje, i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł I.

Między poddanymi wysokich Stron kontraktujących istnieć winna zupełna całkiem wolność handlowa, w myśl tego, iż jakich ulzeń, jakiego bezpieczeństwa i obrony używają narodowi, także gwarantują sobie obie Strony wzajemnie. W skutek tegoż więc poddani obustronni w portach, miastach lub innych miejscach obu wysokich Stron kontraktujących, bądź czyby tam formalnie osiedli, czy tylko doczasowo się zatrzymywali, nie będą winni opłacać z powodu przedsiębiorstw swych handlowych lub przemysłowych innych lub wyższych należytości, taks lub nakładów, oprócz tych, które od krajowców bywają pobierane, a jakich prerogatyw, uwolnień i innych uwzględnień w stosunkach handlu i przemysłu, wedle istniejących ustaw i rozporządzeń doznają poddani jednej z obu wysokich Stron kontraktujących, takie same też przysłużyć mają i poddanym strony drugiej, pod tym warunkiem, iż obowiązani są poddać się tym samym prawom i rozporządzeniom.

Należytość patentalna, jakiej poddani są pod różni handlowi w Państwach obu wysokich Stron kontraktujących, sprowa-

welche, nachdem sie sich wechselseitig ihre Vollmachten mitgetheilt und dieselben in guter und gehöriger Form befunden haben, über die nachfolgenden Artikel übereingekommen sind:

Artikel I.

Zwischen den Unterthanen der hohen kontrahirenden Theile soll eine volle und gänzliche Handelsfreiheit stattfinden, in dem Sinne, daß die gleiche Erleichterung, Sicherheit und Schutz, welche die Nationalen genießen, von beiden Theilen gegenseitig gewährleistet werden. Demnach sollen die beiderseitigen Unterthanen in den Häfen, Städten oder sonstigen Plätzen der beiden hohen kontrahirenden Theile, sie mögen sich daselbst förmlich niederlassen, oder nur zeitlich aufhalten, aus dem Grunde ihrer Handels- oder Industrie-Unternehmungen, keine anderen oder höheren Gebühren, Taxen oder Auflagen entrichten, als jene, welche von den Einheimischen erhoben werden, und die Vorrechte, Befreiungen und anderen Begünstigungen, deren in Angelegenheiten des Handels und der Industrie, nach den bestehenden Gesetzen und Verordnungen, die Unterthanen des einen der beiden hohen kontrahirenden Theile sich erfreuen, sollen auch den Unterthanen des anderen Theiles mit der Verpflichtung zustehen, sich denselben Gesetzen und Verordnungen unterzuordnen.

Die Patentgebühr, welcher die Handelsreisenden in den Staaten der beiden hohen kontrahirenden Theile unterworfen sind, wird von jedem der beiden Theile auf eine gleichförmige, gemeinschaftlich zu bestimmende Taxe zurückgeführt werden.

respectifs, sera réduite, de part et d'autre, à un taux uniforme à fixer d'un commun accord.

Article 2.

Il sera permis aux navires de chacune des Hautes Parties contractantes soit chargés, soit sur lest, de fréquenter librement, et sur le même pied, que les bâtimens nationaux toutes les baies, rivières, ports, rades et ancrages ouverts au commerce dans les deux pays.

Article 3.

Cette liberté de navigation comprend pour les navires et sujets des deux Hautes Parties contractantes, la faculté de faire le commerce d'entrée et de sortie dans la même étendue que les navires et sujets nationaux, tout comme aussi la faculté de se livrer à toutes les opérations commerciales dont l'exercice est permis en vertu des lois.

Quant au transport des personnes et des marchandises d'un port à l'autre, dans les États respectifs des Hautes Parties contractantes, la liberté de commerce est réciproquement soumise aux restrictions généralement existantes pour la navigation des nations étrangères les plus favorisées dans chacun des deux pays, sans que pour cela le commerce réciproque provenant des ports étrangers, ou dirigé vers de tels ports ait à éprouver aucune limitation.

dzoną będzie przez obie Strony na takę jednostajną spólnie oznaczych się mającą.

Artykuł II.

Wolno będzie okrętom każdej z wysokich Stron kontraktujących, czy z ładunkiem, czy tylko z balastem, uczęszczać do wszystkich, dla handlu w obustronnych krajach otworzonych zatok morskich, rzék, portów, stanowisk okrętowych i placów kotwicznych, bez ograniczenia i w równy sposób, jak okrętom narodowym własnym.

Artykuł III.

Wolność ta żeglugowa obejmuje w sobie prawo, iż okręty i poddani obu wysokich Stron kontraktujących odbywać mogą obrót wchodowy i wychodowy w tój samęj rozciągłości, co okręty narodowe i poddani Państwa własnego, niemniej prawo zajmować się wszelkimi przedsiębiorstwami handlowemi, prawnie dozwołonemi.

Co się tycze transportu osób i towarów z jednego portu w właściwych Państwach wysokich Stron kontraktujących do drugiego, wolność obrotu podlegać będzie wzajemnie tym ograniczeniom, jakie dla żeglugi narodów obcych, najwięcej uwzględnionych w każdym z obu krajów koronnych w ogólności istnieją, z powodu czego jednakże obrót wzajemny, z portu cudzego miejsce mający, lub do takichże portów wy-stosowany nie ma ulegać żadnemu jakikemukolwiek bądź ograniczeniu.

Artikel II.

Den Schiffen eines jeden der hohen kontrahirenden Theile, sie mögen beladen seyn oder nur Ballast führen, soll gestattet seyn, alle dem Handel in den beiderseitigen Ländern geöffneten Buchten, Flüsse, Häfen, Rheden und Ankerplätze frei und auf dem gleichen Fuße, wie die National-Schiffe, zu besuchen.

Artikel III.

Die Schiffahrtsfreiheit schließt für die Schiffe und Unterthanen der beiden hohen kontrahirenden Theile das Befugniß in sich, den Ein- und Ausfuhrverkehr in der nämlichen Ausdehnung, wie die National-Schiffe und Unterthanen des Staates zu treiben, gleich wie auch das Befugniß, sich in alle jene Handels-Unternehmungen einzulassen, welche gesetzlich erlaubt sind.

Anlangend den Transport von Personen und Waaren von einem Hafen in den respektiven Staaten der hohen kontrahirenden Theile zum andern, so ist die Freiheit des Verkehrs wechselseitig, den für die Schiffahrt der am meisten begünstigten fremden Nationen in jedem der beiden Länder überhaupt bestehenden Beschränkungen unterworfen, ohne daß deshalb der wechselseitige Verkehr, in soferne er aus fremden Häfen kommt, oder nach solchen Häfen gerichtet ist, irgend eine Einschränkung zu erleiden hat.

Article 4.

Dans toute l'étendue des États de chacune des deux Hautes Parties contractantes les navires de l'autre Partie, quelle que soit leur provenance ou leur destination, seront traités sur le même pied que les navires nationaux, soit à leur entrée, soit pendant leur séjour ou à leur sortie, tant à l'égard des droits de tonnage, d'ancrages, de pilotage, de quai, de port, de phare, et en général, des droits quelconques de navigation, sous quelque dénomination que ce soit, qu'à l'égard des droits de quarantaine, de santé, d'entrepôt, d'emmagasinage, s'il y a lieu, de telle sorte que ces droits ne peuvent être ni plus élevés, ni perçus sous des conditions ou des formes plus onéreuses, que les droits acquittés par les navires nationaux.

Article 5.

Les navires autrichiens et leurs cargaisons, soit qu'ils arrivent directement des ports de l'Empire, soit qu'ils viennent d'ailleurs, seront traités en Belgique, quant aux droits afférant à leurs cargaisons, de la même manière que le sont dans les mêmes cas les navires de la Grande Bretagne et leurs cargaisons en vertu du traité conclu le 27. Octobre 1851 entre la Belgique et cette Puissance, et seront également étendues aux importations des ports autrichiens toutes les suppressions de droits de provenance attribuées à la Grande Bretagne par le même traité.

De leur côté les navires belges et leurs cargaisons soit qu'ils arrivent directement de Belgique, soit qu'ils vien-

Artykuł IV.

W całym obrębie państw każdój z Stron dostojnych kontraktujących traktowane być winny okręty Strony drugiej, z kąd bądź takowe nadejdą, lub gdziekolwiek bądź idą, w chwili ich przybycia, podczas pobytu, i w chwili ich odejścia, w równy sposób, jak okręty narodowe, tak co do należytości beczkowego, kotwicznego, locmanowego, grobelnego, portowego, farowego i ogólnie wszelkich jakbądź zwanych opłat żeglugowych, jakoteż co do zachodzących należytości kwarantannych, sanitarnych, składowych i magazynowych, to jest, iż należytości wspomniane nie mogą być pobierane ani w wyższym wymiarze, ani pod warunkami lub formami uciążliwzemi, jak to się dzieje przy okrętach narodowych własnych.

Artykuł V.

Okręty austryackie i ich ładunki, bądź one bezpośrednio nadechdzą z portów Cesarstwa, bądź z kąd inąd, będą w Belgii traktowane w ten sam sposób co do należytości od ładunków ich, jak w równych przypadkach okręty Wielkiej Brytanii i ich ładunki na mocy traktatu zawartego na d. 27. Października 1851. między Belgią i tém Mocarstwem, a przeto uchylenie należytości proveniencyjnych, przyznane Wielkiej Brytanii w skutek traktatu onego, w równy sposób rozciągniętém być winno także na wprowadzenie z portów austryackich.

Przeciwnie też okręty belgijskie i ich ładunki, nadchodzące, czy to bezpośrednio z Belgii, czy z kąd inąd, używać

Artikel IV.

Im ganzen Umfange der Staaten eines jeden der hohen kontrahirenden Theile sollen die Schiffe des anderen Theiles, woher sie immer kommen, oder wohin sie immer gehen mögen, bei ihrem Eintreffen, während ihres Aufenthaltes und bei ihrem Auslaufen, auf dem gleichen Fuße mit den National-Schiffen behandelt werden, sowohl hinsichtlich der Sonnen-, Anker-, Vootsen-, Kai-, Hafen-, Leuchtthurm-Gebühren und überhaupt aller wie immer genannten Schiffahrts-Abgaben, als auch hinsichtlich der etwa vorkommenden Quarantäne-, Sanitäts-, Niederlags- und Magazins-Gebühren in der Art, daß diese Gebühren weder in einem höheren Ausmaße, noch unter lästigeren Bedingungen oder Formen erhoben werden können, als sie von den National-Schiffen zu entrichten sind.

Artikel V.

Die österreichischen Schiffe und ihre Ladungen, sie mögen unmittelbar aus den Häfen des Kaiserreiches oder anders woher kommen, sollen in Belgien rücksichtlich der, ihre Ladungen betreffenden Gebühren die nämliche Behandlung erfahren, welche in den gleichen Fällen den Schiffen von Großbritannien und ihren Ladungen kraft des am 27. Oktober 1851 zwischen Belgien und dieser Macht abgeschlossenen Vertrages zu Theil wird, und es soll daher die, Großbritannien, vermöge jenes Vertrages eingeräumte Abschaffung der Provenienzgebühren, in gleicher Weise auch auf die Einfuhr aus österreichischen Häfen ausgedehnt werden.

Andererseits sollen die belgischen Schiffe und ihre Ladungen, sie mögen unmittelbar aus Belgien oder anders woher kommen, in den Häfen des Kaiserreiches die gleiche Behandlung, wie die am meisten begünstigten Nationen, genießen.

ment d'ailleurs, jouiront dans les ports de l'Empire, du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 6.

En tout ce qui concerne le placement des navires, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, bassins, hâvres de l'un des deux États, et généralement par toutes les formalités ou dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis les navires de commerce, leur chargement et leur équipage, il est également convenu qu'il ne sera accordé aux navires nationaux aucun privilège ni faveur qui ne le soit également à ceux de l'autre état, la volonté des deux Souverains étant que, sous ce rapport aussi les bâtimens des deux États soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article 7.

Seront considérés comme navires autrichiens et belges ceux qui naviguent avec des lettres de mer de leur gouvernement, nécessaires pour la légitimation du navire et du capitaine, et qui seront possédés conformément aux lois et réglemens en vigueur dans leur pays respectif.

Dans le cas ou l'une des Hautes Parties contractantes viendrait à changer les réglemens relatifs aux lettres de mer, il en sera donné communication à l'autre Partie pour autant que la connaissance de ces changements pourrait être de quelque intérêt pour Elle.

mają w portach Cesarstwa tego samego postępowania, co okręty narodów najbardziej uwzględnionych.

Artykuł VI.

Pod względem tego wszystkiego, co się tycze ustanowienia okrętów, ich ładowania i wyładowania w portach, w stanowiskach, w kotlinach morskich lub placach kotwicznych jednego z Państw obydwóch, a w ogólności formalności lub zarządzeń, którym poddane być mogą okręty handlowe, ich ładunki i ludzie, równie umówiono, iż okrętom krajowym nie będzie przysługiwać żadne pierwszeństwo i uwzględnienie, któreby podobnie nie miało oraz być nadaném także okrętom Państwa drugiego; jest bowiem wolą obu Monarchów, ażeby także i w tym względzie okręty obu Państw zupełnie równo traktowane były.

Artykuł VII.

Za okręty austryackie niemniej za okręty belgijskie uważać należy okręty, opatrzone w dokumenta morskie, potrzebne do legitymacji okrętu i kapitana, a pozyskane od Rządów własnych wedle ustaw i rozporządzeń w Państwach obustronnych istniejących.

W przypadku, gdyby która z dostojnych Stron kontraktujących zmieniła postanowienia, odnoszące się do dokumentów morskich, otrzytać winna o tém wiadomość Strona druga, jeżeliby wiadomość zmiany téj dla niej ważną była.

Artikel VI.

In Beziehung auf Alles, was die Aufstellung der Schiffe, ihre Auf- und Abladung in den Häfen, Rheden, Seebecken oder Ankerplätzen eines der beiden Staaten, und überhaupt die Förmlichkeiten oder Anordnungen anbetrifft, denen die Handelsschiffe, ihre Ladungen und Mannschaften unterworfen werden können, ist man gleichfalls übereingekommen, daß den einheimischen Schiffen kein Vorrecht und keine Begünstigung zu Theil werden soll, die nicht in gleicher Weise auch den Schiffen des anderen Staates gewährt wird; indem es der Wille der beiden Souveräne ist, daß auch in dieser Beziehung die Schiffe der beiden Staaten auf dem Fuße einer vollkommenen Gleichheit behandelt werden.

Artikel VII.

Als österreichische und ebenso als belgische Schiffe sind diejenigen zu betrachten, welche mit den, zur Legitimierung des Schiffes und des Kapitäns erforderlichen, nach den, in den beiderseitigen Staaten bestehenden Gesetzen und Verordnungen erwirkten See-Urkunden ihrer Regierung versehen sind.

In dem Falle, daß einer der hohen kontrahirenden Theile die auf die See-Urkunden Bezug habenden Bestimmungen ändern würde, ist hievon dem anderen Theile, in soferne die Kenntniß dieser Aenderung für diesen vom Interesse sehr könnte, die Mittheilung zu machen.

Article 8.

Il ne sera perçu dans les ports et rades des Hautes Parties contractantes, pour compte du trésor public, des navires de l'autre Partie qui viendraient y relâcher par suite d'une circonstance forcée, aucune espèce de droit de navigation et de port, pour autant que les motifs d'une telle relâche forcée soient réels et évidents; que le navire n'y exerce aucune opération de commerce et qu'il ne s'arrête point au delà du temps, où les dits motifs de relâche forcée seraient venus à cesser. Dans les ports et rades respectifs où il pourrait y avoir à acquitter, en pareille circonstance, des droits autres que ceux perçus pour compte du fisc, les navires des deux États n'auront à payer que les droits qui pourraient être exigés des bâtimens appartenant aux nations les plus favorisées.

Il est bien entendu également, que le déchargement, rechargement ou transbordage des marchandises à cause de leurs avaries ou des réparations indispensables du navire, de même que son approvisionnement, ne seront pas réputés comme opérations commerciales.

Article 9.

Les objets de toute nature exportés par navires autrichiens ou belges des ports de l'un ou de l'autre des deux États vers quelque pays que ce soit, ne seront pas assujettis à des droits ou formalités autres, que ceux auxquels l'exportation par pavillon national est soumise.

Artykuł VIII.

W portach i stanowiskach okrętowych wysokich Stron kontraktujących nie będzie pobierana od okrętów Strony drugiej, zawijających tamże w skutek gwałtownego wypadku, żadna jakbądź zwana należytość żeglugowa i portowa na rachunek skarbu Państwa, pod tym atoliż warunkiem, iż przyczyny, które spowodowały zmuszone zawinięcie, są prawdziwemi i oczywistemi, tudzież iż okręt nie przedsięwzię tamże żadnych operacyj handlowych, i że nie przedłuży nad czas pobytu swego, gdy ustały przyczyny, zmuszające do zawinięcia.

Jeżeli w obustronnych portach i stanowiskach okrętowych w podobnych wypadkach opłacane bywają inne może należytości nad te, które na rachunek skarbu Państwa przypadają, okręty obu Państw nie będą opłacać żadnych innych należytości, jak te, które żądanemi być mogą od okrętów narodów najwięcej uwzględnionych.

Rozumié się téż samo przez się, iż wyładowanie, naładowanie i przeładowanie towarów dla ich uszkodzenia lub dla niezbędnych poprawek okrętu, równie jak uprowidowanie okrętu żywnościami nie ma być uważaném za operacyę handlową.

Artykuł IX.

Przedmioty wszelkiego rodzaju, wyprawiane okrętami austryackimi lub belgijskimi z portów jednego lub drugiego z Państw obu do jakiegobądź kraju, nie będą podlegać żadnej innej należytości lub formalności, oprócz téj, którój podlega wywóz pod banderą narodową.

Artikel VIII.

In den Häfen und Rheben der hohen kontrahirenden Theile soll von den Schiffen des anderen Theiles, welche in Folge eines nöthigenden Ereignisses dort einlaufen, keine wie immer geartete Schifffahrts- und Hafengebühr für Rechnung des Staatsschatzes erhoben werden, unter der Bedingung jedoch, daß die Ursachen, welche das gezwungene Einlaufen veranlaßt haben, wahrhaft und offenbar seien, daß das Schiff daselbst keine Handelsoperazion vornehme, und daß es seinen Aufenthalt nicht über die Zeit verlängere, wo die das gezwungene Einlaufen veranlassenden Ursachen aufgehört haben.

Wo in den beiderseitigen Häfen und Rheben in einem ähnlichen Falle etwa andere Gebühren, als jene für Rechnung des Staatsschatzes, zu entrichten kommen, sollen Schiffe der beiden Staaten keine anderen Abgaben zu zahlen haben, als diejenigen, welche von den Schiffen der am meisten begünstigten Nationen gefordert werden können.

Auch versteht es sich von selbst, daß die Ab-, Auf- oder Umladung von Waaren wegen ihrer Beschädigung oder der unvermeidlichen Ausbesserungen am Schiffe, sowie die Einschiffung von Lebensmitteln nicht als Handelsoperazionen betrachtet werden sollen.

Artikel IX.

Gegenstände jeder Art, welche durch österreichische oder durch belgische Schiffe aus den Häfen des einen oder des anderen der beiden Staaten nach was immer für einem Lande ausgeführt werden, sollen keiner anderen Gebühr oder Förmlichkeit unterworfen seyn, als welcher die Ausfuhr unter der Nationalflagge unterworfen ist.

Article 10.

Le remboursement par la Belgique du droit perçu sur la navigation de l'Escaut par le gouvernement des Pays-Bas, en vertu du paragraphe troisième de l'article 9 du traité du 19. Avril 1839, est garanti aux navires de l'Empire d'Autriche.

Article 11.

Chacune des Hautes Parties contractantes accorde à l'autre la faculté d'entretenir dans les ports et places maritimes de commerce, où d'autres gouvernements étrangers jouissent déjà de la même prérogative, des consuls, vice-consuls ou agents commerciaux qui jouiront de toute la protection, et recevront toute l'assistance nécessaire pour remplir dûment leurs fonctions.

Les consuls de quelque classe qu'ils soient, dûment nommés par leur gouvernement respectif, et après avoir obtenu l'exéquatur de celui, dans le territoire duquel ils doivent résider, jouiront dans l'un et l'autre pays, tant dans leurs personnes, que pour l'exercice de leurs fonctions, des privilèges, dont jouissent les consuls des nations les plus favorisées.

Article 12.

Les consuls respectifs pourront faire arrêter et renvoyer, soit à bord, soit dans leurs pays, les matelots qui auraient déserté des bâtimens de leur nation dans un des ports de l'autre. A cet effet ils s'adresseront par écrit aux autorités locales compétentes, et justifieront par

Artykuł X.

Określom cesarstwa austryackiego gwarantuje się ze strony Belgii powrótienie należytości, podniesionój przez Rząd Niderlandzki od żeglugi na Szeldzie, na mocy §. 3. artykułu IX. traktatu z dnia 19. Kwietnia 1839. roku.

Artykuł XI.

Każda z dostojnych Stron kontraktujących przyznaje drugiej prawo, w portach handlowych i placach morskich, gdzie inne obce Rządy téj prerogaty doznają, ustanawiać konsulów, wicekonsulów lub agentów handlowych, którym wszelka obrona i pomoc daną będzie do należytego wykonywania funkcyi.

Konsulowie wszelkiej rangi, mianowani przez Rząd swój właściwy w osobę należyty, używać będą zaraz po osiągnięciu *exequatur* ze strony tego Rządu, w którego terytoryum rezydować mają, tak w jednym jak drugim kraju nie tylko co do osób swych, lecz téż i co do wykonywania funkcyj swych, wszelkich prerogatyw, co konsulowie narodów najbardziej uwzględnionych.

Artykuł XII.

Obustronni konsulowie upoważnieni są ująć kazać majtków zbiegłych z okrętów narodu przez nich zastąpionego do którego z portów strony drugiej, i ich odesłać albo na okręt własny, lub do kraju własnego. W tym celu powinni się na piśmie zgłosić do właściwych

Artikel X.

Den Schiffen des österreichischen Kaiserstaates wird von Seite Belgiens die Rückvergütung der, von der niederländischen Regierung für die Schifffahrt auf der Schelde, kraft des §. 3 des Artikel IX. des Vertrages vom 19. April 1839, erhobenen Gebühr gewährleistet.

Artikel XI.

Jeder der hohen kontrahirenden Theile gesteht dem anderen das Recht zu, in den Handelshäfen und Seeplätzen, wo andere fremde Regierungen sich dieses Vorrechtes erfreuen, Konsuln, Vize-Konsuln oder Handels-Agenten zu bestellen, welche allen zur gehörigen Ausübung ihrer Funktionen nöthigen Schutz und Beistand erhalten werden.

Die Konsuln jedweden Ranges, welche von ihrer betreffenden Regierung in gehöriger Weise ernannt sind, sollen nach Erlangung des Crequatur Seitens jener Regierung, in deren Territorium sie residiren sollen, in dem einen oder dem anderen Lande sowohl rücksichtlich ihrer Personen, als auch rücksichtlich der Ausübung ihrer Funktionen, alle Vorrechte wie die Konsuln der am meisten begünstigten Nationen genießen.

Artikel XII.

Die beiderseitigen Konsuln können die Matrosen, welche von den Schiffen der von ihnen vertretenen Nation in einem der Häfen des anderen Theiles desertirt sind, festnehmen lassen, und sie entweder an Bord oder in ihr Land zurückschicken. Zu diesem Behufe haben sie sich schriftlich an die kompetenten Lokalbehörden zu wenden, und durch Vorweisung des Originals oder einer gehörig legalisirten Abschrift der Schiffsregister oder der Mannschaftsrolle, oder anderer ämtlicher Dokumente den Beweis zu liefern, daß die von ihnen reklamirten Individuen einen Theil der gedachten Mannschaft

l'exhibition en original ou en copie dûment certifiée, des registres du bâtiment ou du rôle d'équipage, ou par d'autres documents officiels que les individus qu'ils réclament faisaient partie du dit équipage; sur cette demande ainsi justifiée la remise ne pourra leur être refusée. Il leur sera donné toute aide pour la recherche et l'arrestation des déserteurs, qui seront même détenus et gardés dans les maisons d'arrêt du pays, à la requisition et aux frais des consuls, jusqu'à ce que ces agents aient trouvé une occasion de les faire partir.

Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans un délai de deux mois à compter du jour de l'arrestation, les déserteurs seraient mis en liberté et ne pourraient plus être arrêtés par la même cause.

Il est entendu que les marins sujets de l'autre Partie seront exceptés de la présente disposition, à moins qu'ils ne soient naturalisés citoyens de l'autre pays.

Si le déserteur avait commis quelque délit, son extradition sera différée jusqu'à ce que le tribunal qui a droit d'en connaître ait rendu son jugement et que celui-ci ait eu son effet.

Article 13.

Les navires, marchandises et effets appartenant aux sujets autrichiens ou belges, qui auraient été pris par des pirates dans les limites de la juridiction

władz miejscowych, i wykazaniem oryginału lub należycie ulegalizowanego odpisu rejestru okrętowego lub spisu ludzi, albo innemi dokumentami urzędowemi udowodnić, iż indywidua przez nich zakreklamowane stanowią część ludzi rzezonych; na które tedy tak uzasadnione żądanie ich nie powinno im być odmówioném wydanie.

Powinna im dana być wszelka pomoc do wyszukania i przyaresztowania zbiegłych, a ci ostatni powinni nawet w aresztach kraju na żądanie i na koszt konsulów być zatrzymani i strzeżeni dopóty, dopóki ajenci rzezeni nie znajdą okazji do odesłania ich do kraju właściwego.

Jeżeliby jednak sposobność ta nie pokazała się w ciągu dwóch miesięcy, licząc od dnia przyaresztowania, wówczas dezertrzy będą wypuszczeni, a aresztowanie ich z tegoż powodu już miejsca mieć nie może.

Rozumié się, iż majtkowie, będący poddanymi strony drugiej, od postanowienia powyższego wyłączeni są, chyba gdyby byli znaturalizowanymi obywatelami Państwa drugiego.

Gdyby zbiegły popełnił zbrodnię, wówczas wydanie jego dopóty ma być wstrzymaném, dopóki sąd właściwy nie orzeknie wyroku, a ten nie otrzyma skutku swego.

Artykuł XIII.

Okręty, towary i efekta, należące do poddanych austriackich lub belgijskich, i zabrane w granicach jurysdykcji jednej z obu Stron kontraktują-

bildeten; auf ein solches, derart begründetes Begehren soll ihnen die Auslieferung nicht verweigert werden.

Es soll ihnen aller Beistand zur Auffuchung und Arretirung der Deserteurs geleistet, und die letzteren sollen selbst in den Arresten des Landes auf Verlangen und auf Kosten der Konsuln angehalten und bewacht werden, bis diese Agenten eine Gelegenheit zu deren Absendung in die Heimath gefunden haben.

Sollte sich jedoch diese Gelegenheit nicht innerhalb zweier Monate vom Tage der Festnehmung an gerechnet ergeben, so werden die Deserteurs in Freiheit gesetzt werden, und es kann deren Arretirung wegen derselben Ursache nicht wieder stattfinden.

Es versteht sich, daß die Matrosen, welche Unterthanen des anderen Theiles sind, von der vorstehenden Bestimmung ausgenommen sind, es wäre denn, daß dieselben naturalisirte Bürger des anderen Staates wären.

Hätte der Deserteur ein Verbrechen begangen, so wird seine Auslieferung so lange verschoben bleiben, bis das kompetente Gericht sein Urtheil gefällt und dieses seine Wirkung gehabt hat.

Artikel XIII.

Die den österreichischen oder belgischen Unterthanen angehörigen Schiffe, Waaren und Effekten, welche durch Seeräuber innerhalb der Jurisdiktionsgrenzen des einen der beiden kontrahirenden Theile, oder auf hoher See genommen, und in die Häfen, Flüsse, Rheden, Buchten im Gebiete des anderen Theiles geführt, oder daselbst ge-

de l'une des deux Parties contractantes, ou en haute mer, et qui seraient conduits ou trouvés dans les ports, rivières, rades, baies, de la domination de l'autre Partie contractante, seront remis à leurs propriétaires en payant, s'il y a lieu, les frais de reprise qui seront déterminés par les tribunaux compétents, lorsque le droit de propriété aura été prouvé devant ces tribunaux, et sur la réclamation qui devra en être faite dans le délai d'un an par les intéressés, par leurs fondés de pouvoirs, ou par les agents des gouvernements respectifs.

Article 14.

Relativement aux cas de naufrage, les gouvernements respectifs s'engagent à prendre les dispositions nécessaires pour qu'il soit voué au sauvetage des navires de l'une des Parties contractantes échoués sur les côtes des États de l'autre, ainsi que des personnes et objets de tout genre qui se trouvent à leur bord, les mêmes soins qui, en pareille circonstance, seraient apportés au sauvetage des bâtimens nationaux; ils s'engagent également à veiller à ce que les débris du navire, les papiers de bord, les espèces, effets, ustensiles, marchandises et autres objets de valeur soient mis sous bonne garde, ainsi que cela se pratique à l'égard des navires nationaux naufragés, et à ce que tous ces objets sauvés, ou bien le prix de leur vente, dans le cas où celle-ci aurait dû s'effectuer, soient fidèlement remis aux propriétaires ou à leurs fondés de pouvoirs, ou bien, à défaut des uns ou des autres, à ce qu'il soit donné connaissance du fait au gouver-

nych, albo na morzu otwartém, a wprowadzone do portów, rzék, stanowisk, zatok morskich w terytoryum Strony drugiej, lub znalezione, zwrócone być winny właścicielom za opłaceniem kosztów ujęcia, przez sądy właściwe ustanowionych, jeżeli prawo własności przed sądami wspomnionemi jest udowodnioném, i reklamacya w ciągu roku przez interesentów, ich pełnomocników, lub przez agentów Rządów rzeczonych wytoczoną.

Artykuł XIV.

Co się tycze przypadków rozbicia okrętu, obowiązują się Rządy obustronne, zaprowadzić środki potrzebne, ażeby okręty jednej z Stron kontraktujących, rozbite na pobrzeżach Strony drugiej, równie jak osoby i przedmioty wszelkiego rodzaju, znajdujące się na pokładzie onychże, doznawały tego samego ratunku i téj saméj opieki, jak okręty narodowe w równym przypadku będące; Rządy obowiązują się równie czuwać nad tém, żeby szczęty okrętowe, dokumenta pokładowe, pieniądze, efekta, sprzęty, towary i inne przedmioty wartość mające, tak bezpiecznie były zachowane, jak to się dzieje pod względem rozbitych okrętów narodowych, tudzież ażeby te uratowane przedmioty lub uzyskana z przedaży cena, gdyby sprzedaż nastąpić musiała, rzetelnie zwrócone zostały właścicielom lub ich pełnomocnikom, a gdyby takowych nie było, ażeby stan rzeczy podanym został do wiadomości Rządu dotyczącego przez ajenta handlowego naj-

gefunden worden wären, sollen ihren Eigenthümern gegen Entrichtung der etwaigen, von den kompetenten Gerichten festzustellenden Aufgreifungskosten zurückgestellt werden, wenn das Eigenthumsrecht vor diesen Gerichten erwiesen und die Reklamazion innerhalb Jahresfrist durch die Interessenten, durch ihre Bevollmächtigten, oder durch die Agenten der betreffenden Regierungen erhoben worden ist.

Artikel XIV.

Bezüglich auf Schiffbruchsfälle, verbinden sich die beiderseitigen Regierungen die nöthigen Verfügungen zu treffen, damit der Rettung der Schiffe des einen der kontrahirenden Theile, welche an den Küsten des anderen Theiles Schiffbruch gelitten haben, sowie den am Bord derselben befindlichen Personen und Gegenständen jeder Art, dieselbe Sorge wie den, in gleichem Falle befindlichen National-Schiffen gewidmet werde; sie verpflichten sich gleichfalls darüber zu wachen, daß die Schiffstrümmer, die Bordurkunden, Geld, Effekten, Geräthschaften, Waaren und andere Gegenstände von Werth in sichere Verwahrung gebracht werden, wie dies rücksichtlich der schiffbrüchigen National-Schiffe geübt wird, und daß alle diese geretteten Gegenstände oder der Erlös aus deren Verkaufe, im Falle dieser hätte geschehen müssen, den Eigenthümern oder deren Bevollmächtigten treulich zurückgestellt werden, und daß bei Ermangelung der einen und anderen, der Thatbestand durch den nächst befindlichen Handels-Agenten, oder auf was immer für einem andern Wege zur Kenntniß der theilhaftigen Regierung gebracht, und ihr Alles in der entsprechendsten Art und Weise zur Verfügung gestellt werde.

nement intéressé, par le canal de ses agents commerciaux les plus rapprochés, ou par toute autre voie, en mettant le tout à sa disposition de la manière, qui sera le plus à sa convenance.

Chacun des deux gouvernements prendra en outre les mesures nécessaires pour que, dans ces cas de naufrage il ne soit exigé ni droits, ni taxes plus élevés des sujets de l'autre Partie contractante, que de ses propres sujets.

Article 15.

Le présent traité sera en vigueur pendant cinq années à compter du jour de l'échange des ratifications et si un an avant l'expiration de ce terme ni l'une ni l'autre des deux Parties contractantes n'annonce, par une déclaration officielle, son intention d'en faire cesser les effets, le dit traité restera encore obligatoire pendant une année pour les deux Parties, et ainsi de suite jusqu'à l'expiration des douze mois qui suivront la déclaration officielle en question, à quelque époque qu'elle ait lieu.

Article 16.

Le présent traité sera ratifié par Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême etc. etc. et par Sa Majesté le Roi des Belges, et les ratifications en seront échangées à Bruxelles dans un délai de quatre mois ou plustôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

bliższego, lub inną drogą, i wszystko one-muż do dyspozycyi oddaném było w sposób jak najstosowniejszy.

Każdy z obu Rządów zaprowadzi nadto środki należyte, ażeby w takowych przypadkach rozbicia okrętu od poddanych innój Strony kontraktującej nie były żądane wyższe należitości lub taksy, jak od poddanych własnych.

Artykuł XV.

Traktat niniejszy pozostaje w mocy przez ciąg lat pięciu, licząc od dnia wymiany ratyfikacyjnej, a gdy w rok przed upływem terminu tego żadna z obu Stron kontraktujących nie wyjawi zamiaru swego urzędowém oświadczeniem, iż uchylić chce skutki onegoż, ma traktat niniejszy obowiązywać obie Strony przez dalszy rok, i tak dalej aż do upływu dwunastu miesięcy po urzędowém oświadczeniu rzeczzonego rodzaju, kiedykolwiek nastąpić mającém.

Artykuł XVI.

Niniejszy traktat ratyfikowanym będzie przez Najjaśniejszego Pana Jego Mość Cesarza Austryackiego, Króla Węgierskiego i Czeskiego i t. d. i t. d., i przez Najjaśniejszego Pana Jego Mość Króla Belgijskiego, a ratyfikacye wymienione być mają w Brukseli po upływie miesięcy czterech, lub ile możności jeszcze i piérwój.

W dowód czego podpisali go Pełnomocnicy, i wycisnęli na nim pieczęcie swe.

Jede der beiden Regierungen wird überdieß die nöthigen Maßregeln treffen, damit in derlei Schiffbruchsfällen von den Unterthanen des anderen kontrahirenden Theiles nicht höhere Gebühren oder Taxen gefordert werden, als von den eigenen Unterthanen.

Artikel XV.

Der gegenwärtige Vertrag soll während fünf Jahren, von dem Tage der Ratifikations-Auswechslung an gerechnet, in Kraft bleiben, und wenn ein Jahr vor Ablauf dieses Termines weder der eine noch der andere der beiden kontrahirenden Theile durch eine ämtliche Erklärung seine Absicht kund gibt, die Wirkungen desselben aufhören zu lassen, soll dieser Vertrag für die beiden Theile durch ein weiteres Jahr bindend bleiben, und so fort bis zum Ablaufe von zwölf Monaten nach einer, wann immer stattfindenden ämtlichen Erklärung der besagten Art.

Artikel XVI.

Der gegenwärtige Vertrag wird durch Seine Majestät den Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und von Böhmen *rc. rc.*, und durch Seine Majestät den König der Belgier ratifizirt, und die Ratifikationen sollen zu Brüssel, nach dem Ablaufe von vier Monaten, oder wo möglich noch früher ausgewechselt werden.

Zur Beglaubigung dessen haben die Bevollmächtigten ihn unterzeichnet und demselben ihre Insiegel beigebrückt.

Fait à Bruxelles en double original,
le deuxième jour du mois de Mai de
l'an de grâce mil huit cent cinquante
quatre.

**Maximilien Baron de Vrints-
Treuenfeld** m. p. (L. S.)
de Broukere m. p. (L. S.)

Dan w Brukseli w podwójnym eg-
zemplarzu oryginalnym, na dniu drugim
miesiąca Maja, w roku Pańskim tysiąc
ośmset pięćdziesiątym czwartym.

**Maksymilian Baron de Vrints-
Treuenfeld** m. p. (L. S.)
H. de Brouckere m. p. (L. S.)

Rozpoznawszy i rozważywszy wszystkie artykuły niniejszój konwencji tak w ogólności jak szczególności, oświadczamy, iż je wszystkie uchwalamy i potwierdzamy, przyrzekając oraz słowem Naszém cesarskiém, iż wszystko cokolwiek się w nich zawiera, ściśle wykonać rozkażemy, i że nigdy nie dozwolimy, by przeciw nim ze strony podwładnych Naszych w jakiegjbądź mierze uchybiano.

W dowód czego niniejszą ratyfikacyę własnoręcznie podpisaliśmy, i Naszą pieczęcią cesarsko-królewską zaopatrzyć rozkazaliśmy.

Dan w Naszém cesarskiém mieście Wiedniu, dnia dwudziestego piątego Maja w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym czwartym, Naszego Panowania w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Z najwyższego rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości:

Franciszek Baron de Mensshengen m. p.
Konsyliarz nadworny i ministeryalny.

So geschehen zu Brüssel, in doppelter Ausfertigung, am zweiten Tage des Monats Mai, im Jahre des Heils, Eintausend achthundert fünfzig vier.

Maximilian Freiherr von Brinz-Treuenfeld m. p. (L. S.)

G. de Brouckere m. p. (L. S.)

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce profiteamur, verbo Nostro Caesareo promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur fideliter executioni mandatu-
ros, nec ut iisdem ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo - Regio firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die vigesima quinta Maji anno millesimo octingentesimo quinquagesimo quarto, Regnorum Nostrorum sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a Buol - Schauenstein m. p.

Ad Mandatum Sacrae Caesareae et Regiae
Apostolicae Majestatis proprium:

Franc. Liber Baro a Mensshengen m. p.

Consiliarius aulicus ac Ministerialis.

